

ПРЕЗІДЕНТ ПІДТРИМУЄ ПОЛІТИЧНІ АМБІЦІЇ НІКСОНА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на другій пресовій конференції після своєї недуги дав велику підтримку віце-президентів Річардів М. Ніксону в його політичній кар'єрі і противився тому, щоб головного суддю Найишного Суду ЗДА Ірла Воррена втягнути до політики і змусувати його бути республіканським кандидатом на президентство. Щодо себе, то Президент відмовився виявити, чи буде поновно кандидувати в цьогорічних виборах. Айзенгавер сказав, що не може нічого сказати про політичні плани Ніксона, якого "дуже цінують і шанують, поки не порозуміється з ним в цій справі. Президент заявив, що це було б не добре втягати до активної політики головного суддю Воррена, бо воно викликало б "замішання між політикою і Найишним Судом". Президент був в доброму гуморі і часто жартував та сміявся, але він став пованим, коли почав говорити 224 журналістам про свою кандидатуру. Айзенгавер не дав відповіди на запит про свої плани, але заявив, що не буде вже довго "вагатися" в цій справі. Ця справа відноситься не тільки до його особи, бо він мусить вирішити її не тільки з огляду на свою особу, але також з огляду на те, чи зможе під час поновної кандидатури з повним успіхом виконувати свої обов'язки. Президент виявив, що проситиме своїх лікарів, щоб між 10 і 15 лютого ствердили, як представляється стан його здоров'я, щоб він міг після того поїхати на південь на другий відпочинок. Ці лікарські оглядини ствердили, який вплив на стан здоров'я Президента має відновлення його повної праці, що він зробив

5 січня цього року, коли вернувся з відпочинку в Кі Весті на Флориді. Тоді Президент зможе вирішити справу своєї поновної кандидатури. Айзенгавер заперечив поширювану вістку, що його родина, це значить дружина і син майор Джан Айзенгавер, протиляться його поновній кандидатурі. Але він заперечив вістку, що мовляв, він буде ще раз кандидувати, бо "дуже нудився", коли відпочивав після недуги на фермі в Геттсбургу, Па. Президент заявив, що він тоді порадкував книжки, читав, малював, оглядав свої тварини, які дуже любить, і робив багато інших речей, не думаючи навіть про нудьгу. Щодо Крайової Республіканської Конвенції в Сан Франціско в серпні цього літа, то Президент заявив, що не буде висувати свого кандидата, бо він с прихильником "відкритої" номінаційної конвенції. Щодо віце-президента Ніксона, то Айзенгавер два рази говорив про нього на цій пресовій конференції. Раз тоді, коли відповідав на запит, що його він схоче взяти на кандидата на віце-президента, коли б сам кандидував, а другий раз прикінці конференції, відповідаючи на запит, чи буде конферувати з віце-президентом про політичні плани. Президент заявив, що буде конферувати з Ніксоном без огляду на те, як вирішить справу своєї власної кандидатури, бо має для віце-президента "подив, пошану і велику прихильність". "Ніколи ще не було такого віце-президента, який брав би таку велику участь в урядових працях. Він був присутній на всіх важливих зборах, відвідав численні держави в світі, де здобув прихильність народів".

Президент проти партійництва в закордонній політиці

Вашингтон. — Президент Айзенгавер закликає конгресменів і сенаторів до того, щоб не доводили до партійництва в ділянці закордонної політики. Президент заявив, що це не значить, щоб не можна було критикувати способи, як здійснюються закордонна політика нашої країни, і в тому Айзенгавер займає те саме становище, яке недавно виявив голова Сенатської Комісії Закордонних Справ демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж. Президент домагасться, щоб Конгрес прийняв урядовий законопроект про довготермінову допомогу закордонним країнам. Президент домагасться також, щоб Конгрес прийняв видати їм допомогу закордонів суму в вимоті 4,900,000, 000 доларів. Бо частина цієї суми призначена на видати в найближчих роках, щоб можна було поробити довготермінові замовлення.

Республіканці зібрали на вибори 5 мільйонів доларів

Вашингтон. Голова Республіканського Крайового Комітету Лонард В. Голл і скарбник того комітету Дж. Кліффорд Фолджер повідомили президента Айзенгавера, що під час прийняття „Привіт Айзенгавероні“, які відбулися при кінці минулого тижня, на виборчу кампанію зібрано 5,000,000 доларів. Але Голл не міг сказати журналістам, чи ті гроші будуть зусімі на виборчу кампанію за пераємбіт Айзенгавера, бо на конференції з Президентом не порушувалося справи повної кандидатури Айзенгавера. Голл сказав від себе, що, згідно з його переконанням, Президент таки буде кандидувати, якщо лікарі ствердять, що його стан здоров'я на це дозволяє. Голл сказав, що не знає, калі Президент складе запис в справі своєї кандидатури. Це на думку Голла, може статися аж на початку березня. Але сенатор Вільям Ф. Нювленд заявив, що Президент повинен зайнятися в справі повної кандидатури вже в половині лютого.

В АМЕРИЦІ

- В лютому мають покласти 6,000 рекрутів до армії, а в березні — 6,000 до армії і 10,000 до флоту.
- Комісар поліції в Нью-Йорку С. П. Кеннеді підніс до ранга детектива поліцая Лія Е. Мелоя, який заарештував іншого поліцая, що з кількома бандами порубавши в готелі людей. Відтепер Мелой діставлятиме річну платню в сумі 4,215 доларів, замість 4,000.
- У Вільямсві, шт. Вірджинія, в залізничній катастрофі загинув машинист, а 30 пасажирів і кілька осіб залізничної служби були поранені. Люкомоти вийшов з рейок і потягнув за собою вагони.
- «Нью-Йорк Таймс» з 24-го січня надрукував довшу статтю під заголовком «Український месар пропонує ковбасу» в якій дуже прихильно говориться про м'яси виробляти Платона Стасюка, крамничня якого знаходиться при Другій евенюї між 7-ої вулиці.
- Дворічка дівчинки Вікі Дейніс із Маршаллтану, Алабама лежить у шпиталі вже з нормальним температурою 100 ступнів. Коли її привезли до шпиталю, вона мала температуру лише 60 ступнів. 60 злочинців, який її безбачливо, залишив дитину кимати відкрити. І жертва його злочину зовсім заховала.
- Сенатор Естес Кіфвердніс законопроект, який касує обмеження прав адоптованих дітей при їх переїзді з одного штату до іншого. Тепер такі діти не мають навіть ті федеральні опіки, з якої користуються продавці старі авта.

**УСМІХАЮЧИСЬ, ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ НА ПРЕСОВІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ...**

...що ні його дружина, ні ніхто з членів його родини не висловлюються проти того, щоб він знову кандидував на Президента З. Д. А.

**Флот має електронічні ракети для
поборювання наземних військ**

Нью-Йорк, Н. Й. — Артилерійне Бюро Флоту повідомляє, що флот має новоконструйовані ракети, які, керувані електронічним приладом з корабля, можуть нищити ворожі наземні війська на узбережжях. «Електромеханічний мозок» збудувала Інструментова Фордова Компанія в Лонг Айленд Сіті, Квінс, Нью-Йорк. Ці ракети застосовувалися на кораблі «Каронейд» за завданням якого з нищити ворога на землі. Цей корабель подібний до кружляка, і має на покладі вісім гармат, з яких можна вистрелювати ці ракети. Сила вогню цього корабля в три рази більша від сили вогню нищильника і в два рази більша від сили корабля типу ЛСМР, яких вживали під час другої світової війни для інвазії теренів, які зайняв ворог.

Проект збільшення військових резерв здобуває прихильність Конгресу

Вашингтон. — Голова Конгресової Підкомісії Збройних Сил конгресмен Овертон Брукс заявив у своєму звіті для голови Комісії Збройних Сил конгресмена Карла Вінсона, що новий урядовий законопроект здобуває шораз більшу прихильність в Конгресі, хоч праця над цим проектом поступала вперед дуже повільно. Конгресмен Брукс сказав, що треба ще кількох місяців, щоб можна було зредагувати цей законопроект і запропонувати його повній Палаті Репрезентантів. Згідно з новим урядовим законопроектом можна буде кожного року покликати до служби в резерві, яка триватиме повні шість місяців, 100,000 юнаків.

Українці в Торонті відзначають 22 січня

Торонто, Канада.—Торонтські щоденники за понеділка 23-го січня „Ди Телеграм“, „Ди Глоуб енд Мейл“ і „Торонто Дейлі Стар“ подали повідомлення зі світлинами про те, що в неділю 22-го січня відбулася в тому місті врочистість відзначення 38-их роковин Самостворення й Соборності України. Свято 22 січня відбулося в залі „Массей Голл“ і на ньому було присутніх 2.500 осіб. Головним промовцем на Святі Самостворення й Соборності України був сенатор Василь Вал, який підкреслив той факт, що „український народ був першою жертвою російського комуністичного імперіалізму“. Промовець закликав підтримувати Канаду, що твердить демократизму і тве-

рдіно проти панування тиранів 20-го віку. На зборах із привітальними промовами виступали посадики Філіппе, радник Іван Кучерен, посол Іван Яремко, посол Доналд Каррік та посол Чарльз Генрі. Ввечірї того самого дня відбувся бенкет в приміщеннях готелю „Король Едвард“, в якому взяли участь 100 делегатів від 20-ох місцевих організацій. На бенкеті сен. Вал заявив, що, на його думку, найменування його сенатором — це не відзначення його особи, а вшанування 400.000 українців, які живуть в Канаді. Головою обох комітетів, які займалися цими імпрезами, був голова Українського Канадського Комітету в Торонті — Данило Штогало.

**Національно - китайський представник ООН
промовлятиме на 3'їзді ДОБРУС-у**

Нью-Йорк. — Д-р Т. Тейлнґ, національно - китайський представник в Об'єднаних Націях, прийняв запрошення та виступить з промовою на бенкеті Демократичного Орґанізація Бувших Репресованих Українців з-під Совітів, що відбудеться в найближчу суботу, 28-го січня, в залі готелю МекАллін о год. 7-й вечорі, з нагоди Четвертого З'їзду цієї організації. Д-р Тейлнґ відомий із своїх рішучих виступів та своєї приватної політики проти московського комунізму. Крім д-ра Тейлнґа, свою участь та свої виступи на згаданому бенкеті зголосили вже відомі американські приятелі українського визволення б. конгресмен Чарлз Керстен та комішенер Едвард О'Коннор, як теж інші американські й українські діячі. Товмстваром бенкету буде адв. Михайло Пізнак. Аранжери з'їзду і бенкету сподіваються більшої участі громадян у цих імпрезах.

МОЛОТОВ, ЖУКОВ І КОНЄВ ОЧОЛЮЮТЬ МІЛІТАРНУ МАНІФЕСТАЦІЮ СОВЕТ- СЬКОГО БЛЮКУ У ПРАЗІ

Прага. — На конференцію з. зв. Політичного Дорадчого Комітету, що його створили держави совєтського блоку в травні мин. року, підписуючи Варшавський мілітарний пакт, прибули спеціальними літаками з Москви совєтська делегація, очолювана міністром закордонних справ. В Молотовим, міністром оборони маршалом Г. Жуковим і командантом збройних сил совєтського блоку маршалом І. Конєвим. Водночас прибули на цю ж конференцію, що починається в п'ятницю цього тижня, делегації сателітських держав Східної Німеччини, Польщі, Чехословаччини, Болгарії, Угорщини, Румунії й Альбанії. Чехословаччину репрезентують на нарадах „Політичного Дорадчого Комітету“ міністер закордонних справ Вацлав Давід і міністер оборони ген. Алексей Чепічка. Східно-німецьку делегацію очолюють Вальтер Ульбріхт, перший заступник прем'єра і перший секретар східно-німецької комуністичної партії та міністер оборони Віллі Стопг. Прибула до Праги вже друга делегація комуністичного Китаю під проводом маршала Чу Тега, заступника голови пелітніського уряду Ніча Юнг-чена, заступника голови червоно-китайської ради оборони. Вони візьмуть участь у нарадах, як обсерватори. В політичних колах думають, що головною темою конференції в Празі буде влучення проклямованої східно-німецької армії до збройних сил Варшавського пaktu. Сподіваються також, що на цих нарадах виступить Молотов із пропозицією європейської пакту безпеки, який охоплював би і західні держави країни совєтського блоку.

Хрущов ударяє знову в „миролюбну” нуту

Москва. — Нікіта Хрущов переконався на минулорічній липневій конференції в Женеві, що президент Айзенгауер і інші американські керівники щиро прагнуть миру, — таке заявив сам Хрущов швейцарському адалтові Маршаллові МекДаффі, який перервав з Хрущовим тригодинну розмову. Нікіта Хрущов прийняв на цій зустрічі з американським адвокатом узагалі дуже «примирливий тон» — підкреслюють американські газети. Він критикував недавню статтю в «Лайф» що хвалила політику «Долблеса доводити мир „даб графь війни“, але тут же за раз з задоволенням звернувся до президента Айзенгауера, що президент Айзенгауер цієї статті не читав. Совєстський головачі — казав Хрущов — мають велике довір'я до президента Айзенгауера з часів військової співпраці за останньої війни й тому, що Президент, мовляв, „завжди дотримус свого слова“. МекДаффі вперше пізнав Хрущова в Україні в 1946 році, коли він, швейцарський адвокат, очолював американську допомігову місію, а Хрущов був там партійним секретарем. Коли совєтська амбасада у Вашингтоні відмовилась видати МекДаффі візу до СССР в 1953 році, то МекДаффі депешував до Хрущова і той відворотно до рувив видати йому візу. Тоді він їздив до СССР, як турист а після повороту видав книжку про свої враження. Тепер поїхав туди, як відпоручний американської фірми „Екс-пресс Компані“ для налагодження туристичного руху. У розмові з Хрущовим МекДаффі міг їм заторкнув справу заборонювання совєстським дружинам американським громадян виїздити з СССР — дучитися з своїми чоловіками. Хрущов заявив, що він не бачить причини, чому легально подружені з чужинцями совєстські жінки, якщо хочуть виїхати, не можуть зробити це, і просив дати йому виказ таких конкретних випадків. МекДаффі назвав два прізвища — Іван Сеніют з Нью Палд, Н. Й. і Вільяма Гавчука з Ок Лан Гл., які не можуть добитися приїзду до ЗДА своїх дружин і дітей з СССР. МекДаффі заторкнув теж недавню заяву маршала Чуйкова про перевагу СССР над ЗДА у водневій зброї. Хрущов пояснив, що Чуйков склав цю заяву у відповідь на попередній заяву про силу американської зброї зложені адміралом Радфордом. — В такому самому „присяжному“ і „мировому“ тоні Хрущов розмовляв з представником лондонського часопису „Нюз оф дї Ворлд“

Відновлюється Балканський пакт

Београд. — Югославія, Греція і Туреччина погодилися, щоб зараз після грецьких виборів до парламенту, які мають відбутися 19-го лютого ц. р., зібралися на конференцію міністри закордонних справ названих трьох балканських країн. Таким чином мав би обновилися Балканські договори, який заверш з двох причин: після югославсько-совєтського наближення і після грецько-турецького прохолодження взаємин у зв'язку зі справою Кипру та протигрецьких заворушень в Туреччині. Греція заявила бода, що вона не прийматиме участі в нарадах разом із представником Туреччини, поки Туреччина маніфестує свою ворожість до Греції, але тепер Греція ствердила, що Туреччина дала задовільні докази своєї прихильності своїм заходами проти антигрецьких демонстрацій. Американські часописи звертають увагу, що сама Югославія дбас за те, щоб не зірвати Балканського пакту, який в'яже її посередню, через Грецію і Туреччину, з НАТО. Вона, очевидно, не хоче викликати враження, що остаточно поривас зв'язки з Заходом.

Американсько-китайські розмови в Женеві напередодні розбиття

Женева. — В середу 25 ч.
м. відбулася знову зустріч
американського амбасадора з
Праги Джонсона з комуні-
стичайським а м б а с а д о р о м з
Варшави Ванг Пінг-наном, а
єдиним вислідом тригодинної
наради було повідомлення,
що вони призначили наступ-
ну свою зустріч на день 3-го
лютого. У дипломатичних ко-
лах в Женеві панує погляд,
що китайські комуністи, які
в останньому часі видали
широкий комунікат з обвину-
ваченням Америки у злобно-
му затягуванні поверх пі-
річних переговорів, швидко
зірвуть ті переговори. На-
справді, то китайські комуні-
сти досі не виконали взаємно-
го порозуміння про право
американців вийти з Китаю,
коли, навпаки, китайці з
ЗДА мають повну свободу
вийхати, якщо захочуть, до
Китаю. В комуністичному Ки-
таї все ще 13 американців не
ребувають у в'язницях. Ки-
тайські комуністи хочуть до-
конче добитися згоди на кон-
ференції між міністрами за-
кордонних справ, бо така
конференція потрібна їм дл-
збільшення їх престижу
очах всіх азійських народів
наблизилася б їх до прийняття
до Об'єднаних Націй. З аме-
риканського боку заявлено,
що не вважаючи на всі кому-
но - китайські провокації
Америка не зирне Женевські
розмов на амбасадорському
рівні, сподіваючись такі до-
бути звільнення всіх амери-
канців з Китаю.

БУЛГАНІН ПРИСЛАВ ПРЕЗИДЕНТОВІ ЛИСТА З „МИРОВИМИ” ПРО- ПОЗИЦІЯМИ

Вашингтон. — Советський прем'єр Миколай Булганін прислов 25 ч. м. през. Айзенгаверові листа, в якому подає деякі ідеї у користь світового миру». Того листа советський амбасадор Георгій Зарубін приніс президентові Айзенгаверові і відчитав його московською мовою, після чого прийнятий перекладач переклав його негачію на англійську мову. Вся аудієнція Зарубіну у Президента тривала 15 хвилин. Під час цієї аудієнції прийнятий був також державний секретар Доллес. В кілька хвилин після від'їзду Зарубіна пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гагерті відчитав скликаним журналістам таке офіційне повідомлення: «Після Женевської конференції Президент і прем'єр Булганін з перервами обмінювались листами. Советський амбасадор доручив сьогодні вранці приязного листа, в якому є деякі ідеї, щодо яких прем'єр просив Президента, щоб він перестудював їх в інтересах закріплення світового миру». Гагерті відмовився щонебудь додати до того короткого повідомлення та заявив, що «покищо» лист Булганіна не буде оприлюднений. Так само сам Зарубін на всі запити журналістів відповів з кім-

нати Президента до свого авта відповів «ні», за який-током одного «так», яким potwierдив, що він приїхав був листа від Булганіна. На запит журналістів, в якому стави здоров'я він знайшов Президента, Зарубін відповів: «У дуже доброму!» і це був єдиний момент — підкреслюють журналісти — коли на його похмурому обличчі появилася усмішка! Ця усмішка відразу щезла, коли журналіст запитав його, чи правдиві погодиш про важку недугу Булганіна. Зарубін на це загалі нічого не відповів, а швидко всім до авта і від'їхав. На тему змісту Булганінових пропозицій кружили між вашингтонськими журналістами погодиш — повідомляв американська преса — що Булганін пропонує, щоб Америка прислалася до резолюцій минулорічної Ваядунської конференції про осудження колоніалізму, заборону ядрової зброї і т. д. Булганін будить запропонував теж зібратися на нову конференцію голів урядів великодержав. Булганін нібито заявив про свою вірність «духові Женеви» та запропонував «скріпити» того духа. Не відомо, чи ці газетні вістіки про зміст Булганінового листа правдиві, чи є тільки гіпотетичними здогадами.

Французькі комуністи намагаються на
„народному фронті“

Париж. — Жак Дікльо, голова фракції комуністів у французькому парламенті, яка нараховує 151 членів, заявив президенту Франції Коті, що ці найчисленніша у новому французькому парламенті партія настоює, щоб новий уряд був урядом „народного фронту“ і складався з соціалістів, соціал-радикалів групи Мендес-Франса та комуністів, під головуванням соціалістів. Жак Дікльо висловив „жаль“, що лідери загаданих двох центр-лівих партій, Мендес-Франс і Молле, не хочуть увійти у формальні переговори з комуністами, а відночас висловив „надію“, що до такого „народного фронту“ з участю комуністів мусять прийти. Молле, який має стати найближчим прем'єром, заявив, що не піддається комуністичному шантажеві, але інші французькі політики передбачують, що коли Молле буде користатися з комуністичних голосів, то він фактично узаалежнить себе від них і йтиме їм на руку, хоч і без формального блоку.

През. Коті продовжує наради з партійними лідерами.

„Світовий уряд — це помилка, яка може коштувати волю ЗДА”

Нью-Йорк, Н. П. — Провідник республіканської меншості в Сенаті, сен. Вільям Ф. Нювленд, промовляючи на жіночих зборах в готелі „Валдорф-Асторія“ в Нью-Йорку, сказав, що „світовий уряд — це була б велика помилка, яка могла б коштувати волю нашої країни“. — Винахід атомової і водневої бомби, сказав сенатор, спричинив те, що деякі люди почали вірити, що мир у світі залежить від того, чи вдасться організувати в якійсь формі світову державу. Сенатор Нювленд заявив, що ЗДА не можуть придатися до такої світової державної організації, до якої належали б і СРСР, бо тоді ЗДА втрачати б свою волю. Коли б ЗДА були членом якоїсь світової держави, тоді треба було б змінити конституційну структуру нашого уряду, і внаслідок цього громадяни ЗДА перестали б бути альбіонськими людьми, якими є тепер.

B C B I T I

● **Західна Німеччина** не буде продакувати зброї — вирішили німецькі промисловці разом із міністрами фінансів та економіки. Німці прийшли до переконання, що переставлення навіть частини мирного промислу на зосилення промисл зменшить продукцію ужиткових предметів і відіб'ється некорисно на життєвому стандарті населення. Тому уряд рішив замовити в інших країнах зброю на \$600 мільйонів.

● **Московська „Правда“** знову розгнівалася на пропагандистські відомості Комітету Вільної Європи, що їх та організація масово випускає на Чехословаччину. „Правда“ називає це втручанням у внутрішні справи ЧСР і обвинувачує в цьому Америку, яка, як являв, фінансує ту організацію. І Західно Німеччину, як терен її діяння.

● **Секретар Ллойд**, англійський міністер закордонних справ, рішуче відкинув звинувачення англійських соціалістів, щоб Англія звернулася до СРСР, ЗДА і Франції з пропозицією спільно „розв'язати“ ізраїльсько-арабський конфлікт. Англійський міністер заявив, що Совєтам залежить не на залягати в цей конфлікт, а виступити проти нього.

● **У столиці Пакистану**, Карачі, влаштовано парадне прийняття вдови по загибелі керівника китайської республіки, Сун Ят-сені, яка прибула туди на чолі цілої делегації, як чільна політична фігура комуністичного Китаю. Пакистан, який є союзником ЗДА, заздрить „неаграрістам“ Індії і Єгиптові, що беруть гроші та амуніцію і відправляють їх до Америки.

● **Королева Ірану**, Сорая, дружина шхача Рези Палеви, поїде з своїм чоловіком з офіційними відвідинами до СРСР, щоб, скориставшись із цієї нагоди, порадитись у київського лікаря, проф. Федора Корішевського у справі свого материнства. Хоч 23-річна Сорая вже п'ять років заміжжю, але вона не має дітей, і це ускладнює справу наслідства престолоу в Ірані. Вона радилася вже в цієї справі у визначних лікарів жіночих недуг в Лозанні, Римі, Парижі, Відні, Гамбургу, Лондоні в Америці. Тепер совєтський посол в Тегерані подав напад королівській парі, що в Совєтах є чародії, які допоможуть їй, а не протиставлять дряку.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
6a рік	\$10.00	One year	\$10.00
6a рік року	5.25	Six months	5.25
6a три місяці	2.75	Three months	2.75

В Джерсі Сіті і закордоном:
6a рік \$12.00
6a рік року 6.50
6a три місяці 3.50

Foreign and Jersey City Rates:
One year \$12.00
Six months 6.50
Three months 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МНОГОБІЧНА ПРОБЛЕМА

Кожна проблема, яка триває довгий час, втрачає поступово свою актуальність, без уваги на її важливість. У сьогоднішній міжнародній ситуації рідко яка подія може викликати публічну увагу. Наша генерація, яка пережила ряд малих та великих воєн і багато військових революцій не тільки в політиці, але й в інших галузях життя, яка десяти років живе в атмосфері "холодної війни", — вже мала багато того, щоб "привичається" до всього. Людина — кажуць — як "втиснується", то й смолу буде пити.

Нічого дивного, що в таких обставинах і в такій атмосфері справа з підсвідомістю утікає в Західній Європі сьогодні вже цілком "нормально", нікого не хвилює і мало кого цікавить. Тим часом, це ж насправді багаторічна проблема великої ваги, недооцінювання якої може мати фатальні наслідки не тільки для багатьох тисяч живих людських істот, але й для всього великого комплексу теперішньої міжнародної політики.

З важливості цієї проблеми здають собі справу більшість. Вони здавали собі з цього справу від самого початку виникнення цієї проблеми і включили її у свою, можна б сказати, найвищу політику. Окрема клавула про т. зв. репатріацію переміщених осіб у Ялтинському договорі, мабуть, практика "репатріації" в перших повоєнних роках, описана лавла "переміщених осіб" більшість агентами на вулицях західно-європейських міст, "16-й пункт" про "сприяння репатріації" в союсько-американському договорі та подібні намагання в союських переговорах і договорах із Західною Німеччиною — все це аж до теперішньої пропаганди "за возвращеніє на родину", разом із повсякчас герметично замкненими союськими кордонами, заборонами та підпільними зонами і армією прикордонної сторожі, що має стримувати союських рабів від "скоків на волю", є доказом того, яку величезну увагу приділяє Москва проблемі втікачів.

Тим часом Захід початково поробив багато політичних помилок у цій же справі, і ці помилки вже давно будуть помститися, не вважаючи на те, що Захід різноманітно виявив так багато гуманітарного розуміння і доброзичливості до тих втікачів. Очевидно, що з часом також і Захід, зокрема Америка, збавув усе ширшу проблематику втікачів і почав відповідно до неї ставитися, але для західної публічної думки ця справа почала тим часом "буденніша", і з цього знову намагалися скористати більшість.

На цю справу звертає увагу "Н. І. Тайме" у редакційній статті в числі з 25-го січня ц. р. Він пригадує публіци, з одного боку, теперішню підступну союську акцію "за возвращеніє на родину", а з другого — вказує на людський обов'язок та політичну необхідність протиставити цій акції активною програмою допомоги втікачам та опіки над ними. Саме в боротьбі за — можна б сказати — душі й тіла втікачів добуває цитований щоденник характеристичну добу, а від вислідів цієї боротьби не в малій мірі залежить і вислід теперішніх глобальних змагань між вільним Заходом та рабовласницькою Москвою.

Очевидно, що в таких міркуваннях приходять нам на думку ролі нашої американсько-української спільноти в цій важливій, багаторічній проблемі і в міжнародних намаганнях розв'язати її в найкращому інтересі зацікавлених людей та вільного світу. Саме в цій діяльності американської українці можуть і мають чим похвалитися, без небезпек допустити неспроможності. Наша спільнота від самого початку виникнення цієї проблеми зайняла до неї найвирівнішіше і найактивніші становище. Підготовлена ювілейна книга Злушеного Українського Американського Допомогового Комітету, що з'являється з нагоди минулого вже рік тому 10-річчя існування і праці цієї нашої харитативно-допомогової централі, як і в першу чергу видні на кожному кроці результати оборонної, допомогової та переселенної акції американських українців на користь скитальців — виставляють нам найкраще свідчення.

Проте, проблема втікачів це не розв'язана, ані не закінчена. Тому й ми не можемо задовольнятися виконанням та досягненням, але мусимо цей наш світлий рекорд продовжувати новими зусиллями й новими жертвами, як і далішим закріпленням та розбудовою ЗУАДКомітету, нашої допомогово-харитативної централі, вартість якої є така сама багаторічна, як і проблема втікачів, якою ця організація займається.

МОРаль І ФАТУМ ІСТОРІЇ
(3)

Контрреволюційний більшовицький переворот у жовтні того самого року був усе частіше російський і спрямований проти тієї революції, проти всіх повновелених Росією народів та їх революційно-національного зриву. Це була суттєво російська імперіалістична контрреволюція для врятування "єдиної-неділяної", дармащо замаскована брехливіми соціалістичними гаслами та самоозначенням народів "вплот до відселення". Вона, у першу чергу, врятувала те, чого не міг вже врятувати "м'якотільний" Тимчасовий Уряд Керенського, ані здеморалізовані рештки царської армії. Сьогодні, з регресивної роки, можна вже сміливо сказати, що за соціалістичними, комуністичними кличками Леніна крилася імперіалістична російська тенденція, заложена у саму жовтневого перевороту.

Соціалістична ленінська програма — "максимум" була кинута радше на "авось", "вдається" — не вдається" (бо ж могла й не вдатися), але яка мусила виконати ролі принади для мас, і то не російських, пусити ім тумана та їх руками, "возз'єднати родину", що тріщала по всіх швах. Цю роллю вона виконала при допомозі "свершних штиків" і терору. Не тільки "возз'єднана", але й набрала нового імперіалістичного розгону. У цьому, мабуть, врятувала весь "геній" Леніна. Заповіданий ним "мірний пожежар", крив у собі те, що потім здійснював Сталін, а сьогодні його наступники.

Що втілюлося в життя з ленінського програмового соціалізму, — показала наявно скорочення історія більшовизму в СРСР. Але показала та кожнє справжнє суттєво російське, якого комунізму, як наймодер-

ПЕРЕД ПРИЗДОМ ІДЕНА

За тиждень перед приїздом англійського прем'єра Антоні Ідена до Вашингтону на наради з американським урядом в міжнародних справах, що однаково близько цікавлять і заторкують ці обидві великодержави, московська "Правда" у довгій статті її редактора Юрія Павлова, "передбачала" невдачу вашингтонських розмов. Це класичний приклад для Геттисвского вислову про бажання, яке є "батьком думки". Задумешено мрією Москви є, щоб поспарилася Лондон і Вашингтон дві англомовні великодержави, які від перших днів приходу до влади більшовиків, раз-у-раз чергуються в їх класифікації, як "ворог ч. 1" чи "ворог ч. 2" — але тимі двома найпершими і найбільшими ворогами не перестають ніколи бути в їх очах, мабуть, і тоді, коли ЗДА й Англія рятували Москву від неминучої загибелі у другій світовій війні, і тоді, коли більшовицькі голови декларували про "Женевський духа" та співзвучання. Є в цьому підкреслюванні і роздвоєнні Москвою англо-американських розбіжностей та в цьому категоричному висновку, що ті розбіжності "мусять" привести до поглиблення, а не засмирення прямих між Англією і ЗДА, є в усьому цьому гаморі джерело великої потири для Заходу: хоч не треба легковажити собі союської сили, проте неможливо ставитися до неї як надто поважно, коли союські керівники, при всій спритності своєї дипломатії і всіх своїх спорадичних успіхах, є так короткозорі й так кепсько оцінюють західні відносини.

Во, очевидно річ, і в Англії і в Америці не тільки відповідалі державні мужи, але навіть високошкілля молодь і широка публіка дуже добре знають, що союз цих двох країн — це наріжний камінь усієї оборонної системи Заходу. Цей союз перетривав дві виграні світові війни і дві великі політичні програми у висліді тих воєн. І як після Версальського трактату, у підписаного Клемансо, так само й після Ялтинської та Потсдамської конференцій і їх безпосередніх та посередніх наслідків в обох століттях запанувала ясна й незатемнена ніяким другорядним непорозумінням політична доктрина, що тільки у спільному зусиллі можна направити зло і бодай дещо скорегувати кепську ситуацію, витворену названими договорами.

Очевидно, що між Англією і З'єдиненими Державами ніколи не було 100-відсоткової згоди в усіх справах, бо її не було між двома навіть найбільшими міждержавними союзниками. Кожна країна має власні інтереси, які не всіли покриватися цілком з інтересами країни другої, кожна країна має власний підхід, заснований на власній політичній традиції і філософії, і навіть між найбільшими союзниками існує завжди якась частинка міжнародної ривалізації. Це речі ясні, природні, нормальні. Геополітичне положення Англії, як острова, відділеного тільки Канадою від європейського континенту, цілком інше, як ЗДА. При економічній структурі, базована виключно на експорті, інша, — її підхід до "рівноваги сил" на європейсько-

нішу форму російського імперіалізму і як найнебезпечнішу зброю на підбій світу. Куди небезпечнішу за атомову та водневу бомбу. І чому ж не пучити з радості й гордоців справжньому "патріотичному" російському серцю? Не бажати тієї влади якнайдовшого існування?

Пояснюючи відношення світу до сьогоднішніх більшовицьких вождів, Кускова каже:

... справа у тім, що за ними стоїть величезна країна Росія. І саме питання співжиття випливає зовсім не через їх перагріт очі, а тільки тому, що їх терпить нарід. армія, інтелігенція. Тільки тому, що вони представляють країну, яка здохне чомусь не має сили вивести їх на тачі. Увесь світ ставить це питання: чому?"

Річ сумнівна, чи справді світ це й досі ставить собі питання. При всій своїй силі поті та найновітні, світ вже по-трохи починає прозирати. Але авторка все це намагасться пояснити фатумом історії. Росіяни переважно люблять ховати своє справжнє обличчя також за фаталізм та нерозгаданість сфінкса. В дійсності ж "ларчик" відчиняється просто. Ніхких фатумів і ніяких сфінксів. Просто тому, що російський нарід не хоче цього, бо... "я даву хвилину це єдина влада", яка спроможна тримати під терором 60% неросійського населення, тобто приборкати силою народів, запропорених у страшний терор, що зветься СССР. Тому, що всі вольові змагання цих народів, всі збройні повстання в Україні, Білорусі та ін. розбивалися раз-у-раз об суцільний спротив російського народу та його жорстоку комуністичну владу. Тому, що за все існування тієї влади світ не бачив ані одного масового спротиву російському народу проти тієї влади, солідарно з масовим спротивом інших повновелених народів, ані одного спільно з цими народами протесту росіян у вільній Європі, чи тут в Америці, проти національного поневолення, голоду, виселення.

ДОЛЯ СОВЕТСЬКИХ ПОСЛІВ У НІМЕЧЧИНІ

Після 15-літньої перерви вислали Совіти свого представника в особі Зоріна до Західної Німеччини. При цій нагоді не від речі буде поспізнатися з долею посольства Зоріна на цьому посту.

Першим з них був Адольф Ноффе, який пробув на пості союського посла лише короткий час, ще за панування цесаря Вільгельма, до часу німецької революції, в листопаді 1918 р. Вернувшись до Москви, він, з політичних причин, опинився в безвідповідному положенні і в 1927 р. покинув самолюбство. Він був заприяжений з Троцьким, що, як відомо, агітував з руху сталінських опричників у Мексику.

Ніколай Крестинський, союський посол за часів т. зв. "Веймарської республіки", пошав під колеса сталінської чистки в 1938 р. і був розстріляний, як "шпигун".

Останнього союського посла за панування Гітлера, Владіміра Деканозова, розстріляли в 1953 р. разом з Берією.

Найдовше з усіх союських послів в Німеччині втримався Крестинський, який урядовав у роках 1921-1930. Він, як тепер Зорін, вислав був до Німеччини передню стежу, яка мала дослідити терен нової "діяльності". На чолі цієї стежі стояв тоді пізніший радник союського посольства в Берліні, Братман-Бродовський, а було це саме під час польсько-союської війни. Союський дипломат того часу виглядав більш "народно-демократично", як сьогодні. Тоді навіть говорилось, що союський дипломат не могли являтися збірю на дипломатичні прийняття, бо посольство мало лише... один фрак.

Не краще виглядала справа і з приміщеннями. За часів Крестинського посольство містилося в трьох кімнатах, де різноманітні мешкав посол з родиною. Але ця обставина не стояла на перешкоді тому, що союське посольство влаштувало часті прийняття, де централізувалася комуністична пропаганда, подібно як це було у Львові за урядування консула Лалчинського та його секретаря Григор'єва під час т. зв. українізації. Союське посольство в Берліні стало місцем, де сходилася вся "поступова" інтелігенція, зокрема письменники, мистці та вчені. Крім гарних слів про "культуру", "мистецтво", "допусту" і т. п., поплив не один рубль з каси посольства на підтримку комуністичної преси, видавничої тощо.

З роками почали союські дипломати звикати до своїх роль. Але така річ, як авто, було власністю "народу" і ні в якому разі не вільно було його вживати для приватних поїздок. Посол "любезно" стискав шоферів руку, і не було такого випадку, щоб він чекав з авто послан на вулиці. Сьогодні важко повірити, що радник посольства Братман-Бродовський мешкав

в Англії й ЗДА та міжнародної ситуації одностайно складаються на наше переконання, що Вашингтонська англо-американська конференція стане черговою перемогою здорового розуму й успіхом вільного світу.

Такі рефлекси викликає, мабуть, у неосвідоменого російського читача стаття п. Кускова, повна журналістичної еквівалентності, яка наварид висилі перекопувати. Говорячи про мораль, треба мати самого твердий моральний ґрунт під ногами, або просто мовчати. В одному, проте, мусимо беззажестежно погодитися з п. Кусковим: що всяка влада пов'язана із своїм народом, і то не "якимись там нитками, нехай і тимчасово", але всіма органічними й психічними пов'язаннями. Кожен б нарід має таку владу, на яку сам спроможний. Бо влада — це не абстракт, а кров від крові і кість від кістки того народу, який її вивергнув із себе. Річ зрозуміла, що не чука, окупантина влада, а своя, природна, нікого не накинана, яка виходить з нетрів даного народу, його психічної та моральної ментальності. І нема більшої нісенітщини, як відмовувати нарід від його природної влади.

І що ж бо це за предивний збіг обставин, що саме "вели-

НЕСТАЧА ПАПЕРУ

У січні поточного року чудом, тобто неанглійським, щоденники в Нью-Йорку, піднесли ціну в дрібному продажу з п'яти на сім центів. З цього приводу польський щоденник умістив на першій сторінці велике виправдання з підписами провідних громадських діячів, вказуючи при тому на важливість рідної газети для іммігрантів і для осіб чужинного роду в Новому Світі.

Підвищення ціни газет приходить, звичайно, внаслідок подорожчання матеріалів, рідше внаслідок збільшення платні робітникам і умовним працівникам. Конгресова комісія в Вашингтоні досліджує причини дорожчання паперу, при чому виїхали на денне світло такі дані:

Папір в Америці став такою щоденною потребою, що в 1955 р. кожна особа зуживала його перебіжкою 417 фунтів. Десять років тому, тобто в 1946 р., припадало на одного жителя ЗДА лише 319 фунтів, тобто майже на сто фунтів менше. В році 1939 загальна консумція паперу досягла 15,9 мільйона тонн, як округло 16 мільйонів, а в 1955 р. вона дійшла до 34,6 мільйона тонн.

Якщо йде про продукцію паперу в ЗДА, то вона не може задовольнити запотребування. Відомо, що продукція паперу на американському суходолі зосереджується в Канаді. Але канадський підприємці кажуть, що вони не в силі розбудувати нові підприємства, причому дорожчання будівельного матеріалу й праці, отже задовольняються тільки встановлюванням нових машин в існуючих підприємствах. Наслідок цього такий, що хоч фабрики працюють безупинно, але вони не в силі постачити стільки паперу, скільки його потребують.

Під час конгресового слухання виявилось, що в самій лише Канаді у 1955 р. запотребування паперу на оголошення про нові підприємства зросло на дев'ять відсотків в порівнянні з 1954 роком.

Коли якогось продукту на ринку не вистачає, то це спричиняє подорожчання його. Так сталося і з папером. У 1945 р. ціна однієї тонни газетного паперу, привезеної до Нью-Йорку, становила 60 дол., а з кінцем 1955 р. вона дійшла вже до 130 доларів, тобто піднялася більше ніж удвоє впродовж десяти років. Папір дорожчає кілька разів і ціна його все ще зростає. Внаслідок нестачі паперу фабрики повідомили своїх покупців, що вони мусять зменшити замовлення від семи з половиною до тринадцяти з половиною відсотків.

Що більше, підприємці твердять, що навіть і в майбутньому вони не добачатимуть поліпшення в цій справі, і попереджають, що нестача паперу триватиме поза 1956 рік — через 1957 і 1958 роки. Товариство канадських продуктів паперу висловлює

бізмішен — все потребує регулювання читачом в "Радіській Україні" повідомлення й кореспондента про те, що у Брацлавському районі на Вінницьчині в колгоспах задебали підготовку до весняної сієви. З довгого допису вибравмо лише уривок про становище в колгоспі ім. Ворошилова (село Бортинки): "Віля колгоспної майстерні тут і там валяються борони. Власне, це не борони, а уламки їх. Тут же стоять у гряді порожні культиватори, драпаки, сікалки. Кілька культиваторів привезли з поля без коліс, з полуманими лапами. Реманент за весну й літо дуже зносився. За що не

кний, свободолобний нарід російський", нарід пророк, нарід учитель, нарід спаситель, нарід месія — і то цілого світу: — досі не видав із себе жодної владі, окрім сатрапії? Від Каліти до Сталіна, Хрущова — сатрапи і рабство. Одна суцільна кровотечна історія. І нема чиннішої облуди, коли нарід намагасть відквекнутися від своєї влади, невинно випаюючи руки від усього того, що ця влада творить.

Кінець.

РОБЕРТ ТРЕТЯКОВ

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

"ВЕСНА СПИТА, ДЕ ВЗІМКУ БУВ..."

Під таким дидактичним заголовком читачом в "Радіській Україні" повідомлення й кореспондента про те, що у Брацлавському районі на Вінницьчині в колгоспах задебали підготовку до весняної сієви. З довгого допису вибравмо лише уривок про становище в колгоспі ім. Ворошилова (село Бортинки): "Віля колгоспної майстерні тут і там валяються борони. Власне, це не борони, а уламки їх. Тут же стоять у гряді порожні культиватори, драпаки, сікалки. Кілька культиваторів привезли з поля без коліс, з полуманими лапами. Реманент за весну й літо дуже зносився. За що не

На лісовій околиці. Де трапи долі клоняться Від дощової вітри. Де тихі хвилі Тясминну Вийшли у світлі ясеню. Я дитину зустріли.

Візьмеш всея похилого Немов чейсь милого, Погляне на стежки, І у вінок завітаний Червоним цвітом, дичина Влітає волохити.

За даними цього зичного Пліве віночок ричко, Мов юности ропа... І так мені хотілось, Щоб річка зупинилася Біля мого двора.

ТРИБУНА У.Н.С.О.Ю.З.У

Рік II.

Січень 1956

Число I.

ДРУГИЙ ЕТАП КАМПАНІЇ

Надруковані вчора на окремій сторінці в „Свободі“ звіти головного секретаря і головного касира УНСОЮЗУ, які матеріально надруковані в цьому числі окремої щомісячної організації УНС в його щоденному органі, дають основні підсумки, висновки і коментарі до цієї піврічної організації кампанії, що була проголошена з початком липня минулого року. Метою кампанії, яка передбачувала окремі моральні і матеріальні нагороди для організаторів, було здобути для УНСОЮЗУ, а тим самим і для активної праці в користь нашої спільноти і українського народу, бодай 3,000 нових членів.

У цьому числі є виказ вислідів цієї кампанії, з якого виходить, що вона була на 60 відсотків успішна. Із планованих 3,000 нових членів здобуто майже дві частини, бо 1916 нових членів. Але в загальних підсумках це представляється дещо інакше. З початком бо липня 1955, коли кампанію проголошено, УНСОЮЗ мав 70,400 членів, а з кінцем грудня загальна кількість членів виросла до 71,003 членів, значить фактично УНСОЮЗ за пів року кампанії збільшився тільки на 603 члени, бо новозарегістрованими членами треба було покрити 1,313 втрат, що їх мав УНСОЮЗ в членах упродовж того часу.

З цих міркувань Гол. Уряд УНСОЮЗУ вважав за потрібне минулої півріччя спеціальну кампанію продовжити ще й на першу половину цього року, признаючи на цей час так і спеціальні організації нагороди. Тим то, з початком січня ц. р. ми, члени УНС, почали другий етап нашої організації кампанії. Інше діло, що цього пів року буде „другим етапом“ кампанії тільки для тих Відділів, що вже виконали свої організації квоти, а ті, що не виконали „першого етапу“ в минулому році, повинні докласти тим більших зусиль, щоб тепер це надбавити.

Очевидно, що й Відділи, які вже виконали чи перевищили свої квоти, не повинні послаблювати своїх зусиль для дальших організаційних успіхів. Практично бо організаційна кампанія повинна і мусить вестися безперервно і завжди. Проголошені спеціальні кампанії мають на меті в першу чергу закріплювати та скріпити саме ту перманентну організаційну кампанію, що є головною передумовою і гарантією росту і розвитку УНСОЮЗУ. Саме під цим кутом і повинні вестися ці обмежені часом спеціальні кампанії із спеціальними нагородами.

Така велика, давня і заслужена для української спільноти організація, як Український Народний Союз, повинна б, правду кажучи, рости як на дріжджах і без спеціальних кампаній. Можливості такого росту ще дуже великі. Проте, це вже така людська вдача, що людину треба переконувати і „здобувати“ для її власного добра. Наведімо один конкретний приклад. Невдамо наспіла з Торонта в Канаді вістка про трагічну смерть під колесами автомобіля одного нашого громадянина, що від чотирьох років перебував у Канаді. На добробут нещастя, ані наш громадянин, ані власник автомобіля не були забезпечені. Жінка і четверо дрібних дітей залишилися без найменших засобів до життя на місяць допомоги.

Кожний може сам собі намалювати образ страшної трагедії, яка була беззастережно менша, якби вбачити її його родина була з можливостю такого нещастя рідкохвалити та відповідно перед ним забезпечилися. А хто з нас може знати, що з нами станеться завтра? Тим часом, навіряд чи з між нами сьогодні хтось такий, що не міг би собі дозволити на забезпечення в УНСОЮЗ, роблячи цим не тільки велику прислугу собі самому і своїй родині, але посередньо й всій нашій спільноті, її розвитку та її вкладові у змагання українського народу.

Освідомлювати людей в цих справах та здобувати їх для Українського Народного Союзу — це велика і благородна місія для кожного з нас, а спеціальні організації кампанії УНС дають на це, зокрема, добру нагоду.

Окрему роль в цій місії повинні відіграти жінки, і в цьому числі їм віддається окрема увага. Жінка бо має ще найбільше зрозуміння до потреб своєї родини, бо вона сама дуже часто поносить головні її тягари. Тому то й наші окремі заклики до жінок, щоб вони в цьому другому етапі організації кампанії УНСОЮЗУ виявили та підкреслили ці свої розуміння, свою освідомість та своє почуття відповідальності.

Окремі організаційні сторінки УНСОЮЗУ в його органі, які з цим числом започатковують другий рікник та матимуть назву „Трибуна УНСОЮЗУ“, відкриті для всіх цих спеціальних проблем і до голосу на цій Трибуні запрошуємо усіх, кому не байдуже власна доля та доля нашої спільноти і нашого народу.

ВІПЛАЧУЮЧИ ЧЛЕНСЬКУ ВКЛАДКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ВИ НЕ ТІЛЬКИ КОРИСТАЄТЕСЯ ДЕРЖАВНО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ В НАЙБІЛЬШІЙ БРАТСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ, ВИ ТЕЖ ДОПОМАГАЄТЕ УНСОЮЗОВИ ШИРИТИ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ ЙОГО АНГЛОМОВНИМИ ВИДАННЯМИ, ТА СКРІПЛЯЄТЕ ПОЛІТИЧНЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.

† Д-р Лука Мшута

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

(10)

Крім цього, треба пам'ятати, що першою польською імміграцією була політична імміграція по невдалим польським повстанням 1863 року. Отих іммігрантів спроводили тоді американські організації, що симпатизували польським визвольним змаганням і польським революціонерам. Їх то утримувало з жертв, збирання між американцями по цілм краю. Вони організували в 1842 р. першу польську організацію з бунтів повстанців під назвою „Стоварищення Польків в Америці“. У своїй пропаганді представляли вони українські землі як польські. Заходом цієї організації влаштувано в 1844 р. в Нью Йорку велике свято „14-их роковин польської революції“, на яким головний їх організатор, повстанець Калусовський, виголосив промову, що в ній підкреслює так:

„Всюди в світі, як в Америці, так і в Європі, мають поляки своїх симпатиків. Це значить, що їх справа визволення чиста і свята. Голос симпатії американців, як і подібні голоси інших народів, мусять дійти до польської землі і відіграти об гори Карпати (!) і два польські моря (!) (Балтійське і Чорне). Польща не воскресне через польських королів і їхні конституції. Нарід визволить Польщу. Віра в її визволення це — нестерпимість Польщі. Америка чудовий край і гостинний. Але поляки не сміє поважитися думати, що він тут є чим іншим, як гостем. Во визволення поляка може бути тільки Польща. Туди над Вислу і Дніпро (!) треба йому дивитися. Дорога з американської свободи, але дорожка вітчизни — Польща. Нема і ніколи бути не може братання між поляками і їхніми сусідами, грабниками, що розшарпали польські землі. Вей ми з діти Польщі й рівні, без огляду на те, хто під якою стріхою народився і чи ходив до школи у бернардинів чи у василіян, чи хто з шляхотського роду чи з

Д. Галичина

ВИКОНАНІ І НЕВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ

У грудні, на сторінках цього Союзного додатку до „Свободи“, я згадував про три важливі організаційні проблеми, які поки що не покладені як слід, або ще не виконані, а тому всі Союзні члени повинні докласти якнайбільших старань для задовільного поладження цих проблем.

Ці проблеми — це справа окремої кампанії за новими членами, справа добровільних датків на продовження видавництва дитячого журналу „Веселка“ та справа заплати за календар на 1956 рік, що був висланий в грудні кожному передплатникові „Свободи“.

Як уже відомо, то кампанія за новими членами, з приводу дотеперішнього незадовільного її вислідів, продовжено на другий шість місяців, а це до 30-го червня 1956 року.

Треба тут згадати, що місяць грудень був найбільше успішний в дотеперішній кампанії, бо впродовж того місяця зареєстровано 446 нових членів. Та в тому самому місяці збільшено загальну кількість членів тільки на 97 членів. І коли, з одного боку, що до кількості приросту нових членів грудень був найбільше успішний не тільки в цій кампанії, але навіть впродовж останніх двох років організації праці, то з другого боку, коли мова про те, скільки з тих 446 членів осталося на збільшення загальної кількості членів, цей місяць був, під цим оглядом, найменше успішний за останніх п'ять років. Во прирості 446 нових членів, а в тому самому часі збільшили організацію тільки на 97 членів, це справді такий приклад, який не свідчить добре про нашу організаційну працю. Фактом є, що урядники та члени по-одиночці Відділів напружують всі свої сили, щоб приєднати якнайбільше нових членів, а в тому самому часі урядники деяких інших Відділів розрачують придбати добро, суспендувати за велику кількість членів, чи знову подаючи їх на відхід з готівки.

Ми свідомі того, що якась кількість членів мусить бути, час від часу, суспендована чи знову відходять зі зворотом у готівку, та однак коли кількість таких членів доходить вже до кількох сот, і то в одному місяці, то це вже ненормальне явище, яке могло бути спричинене тільки хіба крайнім недбалістю та цілковитою байдужістю до потреби сповнявання найважливіших обов'язків відділового урядника.

Тому мій апел, тим разом, звернений головно до Управління Відділів, які не прикладають належної уваги до праці в притримуваних членах в організації. Пошануйте свій власний добробут і добробут інших Відділів, цей добробут, що

здобутий важкими трудами та великою працею! Не допускайте до зменшення членства по своїх Відділах через суспензу, звороти в готівку і інші причини! Порівняйте стан членства свого Відділу кожного місяця зі станом з попереднього місяця, маючи завжди на увазі, що Ваш Відділ не сміє зменшуватися в членстві, але збільшуватися! Приложіть тільки дещо більше уваги такій праці, а переконатесь, що успіх напевно буде!

У справі „Веселки“ є дещо примітні вісті, ніж в організаційних справах. Минулим разом була тут згадка про те, що датки на „Веселку“ були з кінцем грудня на 3,000 дол. менші, ніж у тому самому часі в попередньому році. Однак, в січні датки на „Веселку“ збільшилися значно, так що вже тепер можна ствердити, що ми напевно досягнемо суми 10,000 дол., яку зібрано було в 1954 році.

Щодо Календаря на 1956 рік, який розіслано до 20,000 передплатників „Свободи“, то ця справа ще не представляється так, як би це повинно бути. Досі прислано належність тільки за 5,000 Календарів, а тим самим з 15,000 таких передплатників, які дістали Календар, а не прислали свої належності. Сподіємось, що в наступному місяці зможемо подати кращу вістку і в цій справі.

ВИСНОВКИ І ПОРАДИ

„Закритий Контракт“. Як зачуваємо, асекураційні компанії мали піднести внески на нові поліси на 10 відсотків, починаючи від нового року. Така підвищення на внески утруднює працю асекураційним агентам в їхній конкуренції з брацтвськими допомогивими організаціями і вони вживають різні засоби, щоб захитати серед громадян довіру до брацтвських організацій. Улюбленим аргументом асекураційних агентів є „закритий контракт“, себто асекураційна поліса, яка забороняє компанії підвищувати внески на дану полісу. Такого контракту вимагають державні закони, щоб забезпечити власника поліси перед наслідством асекураційних компаній.

Братські допомогиві організації, такі як УНСОЮЗ, теж підлягають державним законам і державній контролі, але ці закони дають організаціям право піднести членські внески, якщо більшість членів так ухвалить. Бо кожний член братської допомогиві організації є співласником організації і має голос в її господарстві. Такого голосу немає власник поліси в асекураційній компанії. Остаточо, братські допомогиві організації дуже рідко підносять внески своїх членів, а якщо підносять, то

ПІВ РОКУ КАМПАНІЇ

Чуюмо не раз, що де є воля і охота, там нема нічого неможливого. Правдивість цієї приповідки доказали місцеві організації, урядовці і члени Відділів УНСОЮЗУ, приславши 1916 нових членів впродовж шестимісячної кампанії, яка закінчилася дня 31 грудня 1955 року.

Поминувши працю постійних організаторів, які приєднують нових членів, без огляду на кампанію, слід підкреслити працю трьох місцевих організаторів, які прислали найбільше число нових членів впродовж шестимісячної кампанії. І так, Михайло Семків, секр. Відд. ч. 379 в Шикаго, прислав 58 нових членів. Тарас Шпінкула, секретар Відділу ч. 221 в Шикаго, прислав 38 нових членів. Петро Котельницький, секр. Відділу ч. 189 у Філадельфії, прислав 35 нових членів. Імена усіх інших організаторів, які прислали менше число нових членів, поміщені в загальному звіті з кампанії.

Отже, честь, кому честь! Деякі Відділи прислали більше нових членів, інші прислали менше. Багато Відділів перевищили призначені їм квоти, а багато інших не досягнули своєї мети. Усім належить признання за це, що причинилися до збільшення рідів членства в УНСОЮЗІ.

Що ж сказати до тих 200 Відділів, які не дістали ні одного нового члена впродовж шестимісячної кампанії? Кожний з цих Відділів складається з живих членів, між якими повинен знайтися хоч один член, якому лежить на серці добро організації. Що він повинен зробити, коли не побачить свого Відділу в організаційному звіті? Він мабуть припише відповідному урядникові виписку за неприєднання ні одного члена в часі кампанії. Але він

зробить краще, коли сам візьметься до праці і приєднає нових членів, щоб його Відділ був включений у висліді нової кампанії, яка почалася з Новим Роком.

Присудження нових членів це тільки одна з організаційних проблем. На чергу приходить друга проблема: як задержати членів в організації? Щоб вдержати членів, потрібно організаційного життя в поодинокі Відділах, потрібно сприятливих обставин, доброго взаємодіювання між членами в Відділі; потрібно частих сходів, щоб виробити сприятливі обставини.

Присміє враження принесли звідолення про Гостину св. Миколая, що влаштували для дітей Відділів УНСОЮЗУ ч. 299 в Воффало і ч. 256 в Ривергед. Н. Й. Але ці звідолення були поміщені в „Юкрейніан Віклі“ і широким загалом членства поминули значення таких імпрез, які мають велику моральну вартість у Відділі.

Коли думасмо над добром УНСОЮЗУ і його Відділів, то мусимо мати на увазі, що організація була створена в добродійних цілях — спінити з допомогою ближньому своєму. Відділи УНСОЮЗУ будуть розвиватися, якщо вони будуть цікавитися долею і долею свого членства, своїм громадянством і свого народу. Во творить добро ближньому своєму значить служити Богові, — казав колиш. Бен Франклін, 250-річчя уродив якого саме в цьому році відзначає Америка та культурний світ.

Г. Герман

Стенан Куропас

НАША СИЛА В НАС САМИХ!

Популярне до другої світової світової війни серед українців в Америці і Канаді гасло: „наша сила в нас самих“, зійшло зі сторінок української преси. Деякі „добувачі“ в ньому національне забарвлення, інші знову не хотіли бачити правди, а волили бачити чужі сили, які мали прийти на допомогу українській справі.

А дійсність у нас така: за десять років в Америці і Канаді — на підставі правдивих аксіомів статистики — не буде вже старої імміграції, що приїхала до першої світової війни. Буквально останні кілька інвалідів і старців. Українська спільнота в Америці буде складатися з американського покоління, яке Україну ніколи не бачило і за відносно малими винятками, не дуже буде нею інтересуватися. Сотні тисяч з цієї генерації, хоч і приналежать до свого роду, не вміють, не навчилися, а деякі і не хочуть вступати в дрібну, органічну роботу своїх батьків чи дітків. Значить, вони не причиняються багато до збудування тої „власної сили“. Правда, з приходом нової, т. зв. політичної еміграції, наступила у нас деяка зміна варті. Відновилося українське життя, постали нові організації, клуби, спортивні дружини, зміцнилися парафамілярні громади, союзи і т. п. Але чи скріпився визвольний фронт України? Чи збудували ми силу в нас самих?

Г. Герман

Правда, „своє роблять“ Український Конгресовий Комітет і З'юнкційний Допомоговий Комітет. Та, коли подивитися правді в очі, то хоч від закінчення другої світової війни минуло 10 років — американські українці на визвольному фронті не багато поступили вперед. На підставі заяви державного секретаря Доллеса, за останні три роки Америка кілька разів була на грані війни. Уявімо собі, що то сталося б з Україною, якщо була б нова війна вибухла. Чи готова була українська спільнота в Європі і в Америці до таких подій по 10-річних дачах і з'їздах? Правда, вибух війни міг би з'єднати українців, щоб одностайно стати, але чи не було б це запізніло, без власної сили?

А сила наша в нас самих! Не масмо в Америці ні одного конгресмена, ні навіть стійкого асамблемена з українського роду. Крім адвоката Яреши і адв. Гонаса з Індіани, що були в стейтвх легіслятурах, крім мейора Воффало Панькова, пані Марії Бек з Дітройту, а раніше мейора Хіллара з Олліфанту, не масмо сили вибрати представників українського роду до американських законодавчих тіл. Не масмо навіть сили вибрати не до алдермана в Шикаго, а навіть мати свого капітана „превенту“. І не будемо мати, бо хоч не мало нас, ми не живемо скучено і наші сили розпоршені.

І хоч в Америці проголосують „Українські Дні“, то Українці з цього не багато полегшав. В американців все є задні думки, які вони часом і висловлюють і просто питають: чи маєте якого „свого“ конгресмена, алдермана, стейтвхого представника, суддю?

Не масмо! Все ж таки є на що поклакатися, є наша сила, яку треба розбудувати ще більше. Український Народ-

ЯК ПОЯСНИТИ?

Коли б так одного дня плала залізана залізана і ми мали змогу безпосередньо сконтактуватися з нашими рідними в краю, вони напевно запитали б про наше життя особисто, а головне наше життя організоване, громадське. Вони хотіли б почути, як використовуємо ми ту свободу, яку Америка дає своїм громадянам, вони хотіли б узяти, що зробили ми, коли досягнули в той час, коли могли вільно собою розпоряджатися, які організації побудували, які досягнення масмо.

Багато з наших земляків чуло про УНСОЮЗ. Одні тому, що, будучи колись довший чи короткий час в Америці на заробітках, самі з ним зіткнулися, інші тільки чули про його корисну працю. Вони чули, що це найбільша, найчисленніша наша „заможська твердиня“. Вони напевно запитали б і вас, чи ви є членом УНСОЮЗУ, і були б здивовані, коли б почули, що ні. Чому? Як поясните таке явище, що ви не вважали за відповідне стати членом організації, яка всіх українців без різниці радю в свої ряди приймає, за малі, законом приписані і законом контролювані, вкладки дає максимально корисні за забезпечення, прибутки розділяє на народні цілі. Чим вам та організація не відповідала, в якій організації ви були в той час, куди ви свої гроші давали і чи прибутки з них теж в українське середовище верталися? УНСОЮЗ має вже 71,000 членів, а де решта? Де той мільйон, чи може навіть півтора мільйона українців в

Америці, про яких тут і там читаємо, що існує? Де він є, чим своє українство зазначає? До котрої групи належите ви? Організованої, свідомої своїх прав і обов'язків, зареєстрованої в українській організації, чи той байдужий до народних справ і клопотів, егоїстичної, пасивної групи, що від народних справ сторонить, ними не цікавиться, на народні цілі не дає? Яку відповідь дасте своїм рідним, стуженим, кожної вістки з вільного світу, сповненим вірою в наш вихід в народне змагання до кращого завтра?

Існує дві можливості: або ви досі не забезпечені взагалі, або ви забезпечені в приватній асекураційній компанії. Безперечно, чужі забезпечення агентів не раз мають агентів українців, що вміють переконати наших людей в доцільності забезпечення в великій приватній компанії. Але це нікого не звільняє від обов'язку забезпечення в першу чергу в своїй організації, бо наша забезпечення організація, то підвала всього нашого організованого життя, яке без неї, без цієї підвалини, не вдержиться. А якщо ви не забезпечені ніде, то шкода, що ви в Америці живете і свідомою людиною себе вважаєте.

В модерних часах життя так побудоване, що забезпечення займає в ньому важливе місце. Ніякими мудрими людьми не переконаєте своїх рідних, що вони краще зробили, стюючи отвором УНСОЮЗУ. Вони вас не оправдають, не зрозуміють, не зрозуміють так, як воно справді є: великі ви патріоти на словах, а на ділі байдужі до громадських справ, і навіть там, де інтерес громадський тісно сплетений з користями особистими, не скотили стати в одну лаву, не скотили підтримати доброго діла.

Коли б ті, що досі не забезпечені, поставили собі те питання, що аґері, і старалися чесно на нього відповісти, як слід був би такий, що Відділи УНСОЮЗУ в скорому часі подвоїли б своє членство, УНСОЮЗ розпоряджався би куди більшим майном, наше громадське життя закінчило б нове енергією, наша справа набрала б нового розголосу і тоді, коли залізана залізана не стане, ми сміло могли б глянути нашим землякам у вічі, бо були б свідомі, що зробили все, що в наших обставинах і в наших силах могли.

ний Союз — це та „сила в нас самих“! Остання конвенція у Вашингтоні вказала і підкреслила ту силу, бо до неї прийшли не тільки сенатори і конгресмени і представники уряду, але й сам Новелд, лідер тодішнього Сенату. Знають, американці поважають силу, організованість. Напевно всіх українців в Америці, було приємно читати в пресі про ту величаву українську маніфестацію, приємно було і українцям в Європі. Було чим похвалитися! Тому кожний українців в Америці, який любить покликуватися на свій рід, який хоче допомогти Україні визволитися, повинен без надутих причинитися до будови і скріплення української „сили в нас самих“. Тепер є на це час, кампанія за новими членами продовжена на дальших 6 місяців. Український Народний Союз з тою силою, тим Гібральтаром, справжньою українською заморською твердинею.

Вступайте до Українського Народного Союзу і розбудуйте „нашу силу в нас самих“!

В Шамокіні застали українці поляків з Познанщини, до яких звичайно вдалася в комірце, бо, як „грінори“, не знаючи англійської мови, з ними лише могли porozumітися. Але ті поляки, мабуть перший раз побачивши таке диво, як українців, не могли вийти з дива, що це за звір, і стали їх дрозичити різного роду невизнаннями, поштуркувати, робити їм великого роду пакости, а коли котрий з українців показувався на місто, то не тільки самі кидали за ним камінням, викликаючи „гунґерен“, але й англійських людей намовляли до того. Українці мусіли належати до польської парохії, а то й колекту сплачувати, бо кожний поляк під загрозою утрати неба не смів держати українця, який не належав би до польської громади.

Вкінці українці взяли свою власну церкву. Та як тільки польський священик Кльоновський довідався про це, наступної неділі явився проповідь, кидаючи громами на українців, що посміли відлучитися від польського костела, а в кінці проповіді підняв руки догори, просячи в Бога: „Русьні бєдєон ствєжє бєжїцєнє! Прєсвєнє Бєгє, жєбє сєн їм помєшлєнє снєжкє їх пєлї бєлєбєльнєсє вєжє!“. Та не помогли закликання: нарід діпняв свого („Свобода“ ч. 45, 1897).

Живучи в таких обставинах, бідні іммігранти, що були „чорними кретами у копальнях Пенсильванії“, вислали до старого краю, як подас „Діло“ з 1894 р., „дівне і найне-“ писмо. Ось воно:

Простав Надхоч

ЗА ОЖИВЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ
ТРАДИЦІЙ

У попередній статті ми вказували на неоподаткованість ідеї забезпечення серед наших земляків у цім краю. І тільки торкнувшись цієї проблеми, ми вказали на одну з причин: мале поширення забезпечення в старім краю. Умовини колоніального визиску України і її населення займаються не дозволили нам розвинути всебічно, вони й дуже припинили наш господарський ріст. Роси неволі і господарського визиску принесли нам не тільки господарський відсталість, але також повне відчуження від таких рішальних у господарській житті нації, зокрема модерної нації, діянок господарки, як промисел і купецтво. Ніколи те відчуження вироджувалося навіть у таку типологію для феодальних часів, нехтя а то й погорду для купецької і промислової діяльності.

Час поміж двома війнами приніс чималі зміни на всіх ділянках нашого національного життя. Не обійшлося без змін також у господарській діяльності. Наші села покрилися сіткою господарських станиць: купецьких кооперативів, промислових м. о. л. ч. а. р. е. н. приватних крамниць. По містах Галичини з року на рік виростали на ринку в тих центрах купецьких повітів, зразу неміло, а потім що раз густіше показні крамниці наших молодих купців. Купецький стан відроджувався так спонтанно, як дещо раніше відроджувалася після столітньої неволі, спонтанно українська держава і українська збройна сила.

Та все ж господарське відродження вимагало довгого часу. Починаючи підприємствичні одиниці тільки впродовж десятиліть, а то й століть, перетворювали націю на нові господарські шляхи. Незалежність від тисяч крамниць, що вирости після визвольних змагань на наших землях, від централізованих установ, що обертали мільйонами, все ж таки загальне населення залишилося в своїй масі хліборобським або урядовим і до останньої війни господарська відсталість наших земель не багато змінилася, а це менше змінилося господарської "ментальності" нашого населення. Причиною того була наша віками продовжувана господарська відсталість.

Ця відсталість, на наш погляд, з головною причиною такого державного господарського наставлення нашої громади до ідеї забезпечення на американському континенті. Молодий, пробовий дух господарського відродження, що між двома війнами спонтанно поширювався по нашій землі, чомусь не захопив американських українців. Ті нечисленні господарські станиці, що їх тут побудували давніші й новіші іммігранти, підтримують наш погляд. Вони не стоять у ніякому речовому відношенні до нашого числа, і до наших потреб, а тим самим і до наших можливостей. Чомусь по крутих шляхах нашого скитання розгубились вже глибоко засвоєний на рідних землях клас "свій до свого", а це більше загинув свіжо відроджений гін до господарської експансії і незалежності.

ВІДІЛИ УНС ПРИ ПРАЦІ

РАЧЕСТЕР, Н. Н.

Річні Збори Т-ва „Запорізька Січ“, Відділ УНС 367

Річні Збори Т-ва „Запорізька Січ“, Відділ УНСоюзу в Рачестері, стейт Нью Йорк, відбулися в неділю 11 грудня 1955 р. Після звичайного зібрання вкладах та прийняття нових членів і членів із переступними листами, виплачено допомогу хворим членам та поінформовано присутніх про стан Відділу. Складено фінансовий звіт і повідомлено про актуальну кореспонденцію.

Всі ці точки денного порядку забрали всього одну годину. Багато довше тривала дискусія над пожеланнями діяльності Відділу і можливостями побилизити його новими членами. Під кутом таких завдань вибрано нову Управу Відділу. До виборчої Комісії ввійшли: Михайло Соколовський, Михайло Мельник і Іван Тиханович. Із трьох кандидатів на президентство Відділу (Карло Маньківський, Микола Мазурчак і Михайло Мельник) обрано головою Відділу Карла Маньківського.

Пого заступником обрано Григорія Лиллака, а секретарем став, за одностайним рішенням, Василь Попович, його ж заступником — Теодор Песко. Касиром обрано Петра Дзюбу, а заступником Прокопа Семкова. Контрольну Комісію: адв. Володимир Пелік, Михайло Попович і Василь Бабій, пропрорішниками: Михайло Башта і Іван Тиханович, а господарем залі знову — Степан Чайковський. Після переведення вибору, за традиційним звичаєм — записано новий уряд. 15 січня ч. р. в Українсько-Американський Книжб. відбулися перші Збори Товариства в цьому році і за нової Управи. Після пологоди формальних і актуальних справ, відмічено

й з погляду загального, громадського.

Обезпечення, це одна з ділянок господарської активності. Господарське експансивні народи доцнують його вагу, господарські відсталі народи не розуміють його значення. Відродження кошиків господарської активності та експансивності нашої суспільності, настановити її також активно до справи забезпечення. А це відродження є не менше потрібне для модерної, молодішої нації, що прямує до своєї повної еманіпації, як відродження та закріплення її культурної та політичної активності.

Давня Україна була не тільки краєм війни, але також краєм купця-мандрианта. Через Київ, Галич і Львів йшли найважливіші купецькі шляхи із Заходу на ближній і дальній Схід. По Дніпрі поплив славний торговельний шлях „з варг на греки“. Давній український купець будувати силу і повагу держави не менше за її воїнів і політиків. Відроджуючи і плекаючи ясні традиції нашого державного життя, не зрікаючись також традицій господарської незалежності й експансії. Бо це ніколи в історії світу господарська активність і сила не були такі вирішні для долі однієї нації, як це є сьогодні.

На настирливе прохання касира Відділу п. Ф. Карамуша про можливість для нього, з огляду на родинні становище, вести далі роботу касира Відділу, Загальні Збори членів задоволили його прохання і на становище

касирів на 1956 рік обрали п. М. Ковалюка. Іншим урядником Відділу, п. п. предсідником і секретарем внісено подяку та перебрано на 1956 р.

На закінчення треба сказати, що Річні Загальні Збори Відділу відбулися у характері теплої і дружньої зустрічі членів. Головна думка, яка панувала у всіх виступах і що була прийнята всіма членами, це необхідність придбання нових членів.

Член Відділу

СТЕФОРД, КОНН.

Річні Загальні Збори Братства св. Арх. Михайла УНС, Відділ 350

В неділю, 18-го грудня 1955 року, відбулися Загальні Річні Збори членів 350 Від. УНС. В переддень Зборів була відправлена Служба Божа в намісний членів Відділу, а в день Зборів, по Службі Божій, була відправлена Панахида за померлих членів Відділу. Збори проводив предс. В. Карий, що вже майже 30 років безперервно виконує цей уряд. При звітах поодиноких урядників секретар д-р В. Палівор представив членам вичерпуючу фінансову сторінку Братства і Відділу, а рівночасно подав загальний огляд діяльності. Зокрема підкреслював, що значна частина членів не виконала свого обов'язку виплати частини внеску, згідно з ухвалою останньої конвенції. В звітовому році виплатили з каси Братства поверх 200 дол. на допомогу хворим членам, 35 доларів на добродійні цілі, а 20 дол. на Конгресовий Комітет. Тому, що всі видатки покривала каса Братства — виплачували місячну, хоч би не велику суму на покриття біжучих адміністративних витрат. І тут треба підкреслити надсподівано гарний підхід присутніх членів до цієї справи. По короткій дискусії одностайно ухвалено, що кожний дорослий член Відділу, який не належить до допоміжної каси Братства, в обов'язковій платі по 10 центів ісячно на покриття біжучих витрат Відділу. Прийняття цієї ухвали — без спротиву — вказує на вирозуміння з боку членів для потреб Відділу і на їх дисциплінованість. При поясненні обійників Головного Уряду, секретар подав до відома, що він перекладає наложено на Відділ норму в присвоєнні нових членів, бо в часі кампанії він приєднав 14 членів (норма 11). Члени Контрольної Комісії А. Круглак, Д. Малиняк і П. Сміль подали внесок, щоб всім урядникам уділити абсолютну і заявляли, що перерішили докладно всі книги і записки та ствердили, що діловедно і касовість була ведена дуже совісно і дбайливо. Голосуванням на балоту вибрано новий уряд в складі: В. Карий — предсідник, С. Панасюк — заст., Ст. Корічак — касир, Н. Корут — заступник, д-р В. Палівор — секретар, М. Сидяга — заст., К. Кульгавич і І. Тирчик — опікуни хворих, А. Круглак, Д. Малиняк і П. Сміль — контролери. У вільних внесках і запитах підкреслено

обов'язок участі в щомісячних зборах і конечність поживлення праці Відділу. По записанні нововибраних урядників, предс. В. Карий, замикаючи Збори, закликав усіх членів, щоб вони дружили, як одна союзова родина, допомагали урядникам виконати якнайкраще наложено на них завдання для добра не тільки членів, але й цілої української громади.

Н. Н.

БОСТОН, МАСС.

Збори 238 Відділу УНСоюзу

МІТИНГ

(Розказав Надірін)

Коршмар Фецою нині тяжко працює. Малий кечок пива витягує із пивниці до хліб, поставив на крилі, пайку забив, шумовини випустив, мисли підставив і чекає на мітинг. Нарід сходиться поволі, деякі вичікують коло плота, деякі похажують по вулиці. Тільки куми Феца зайшли до хати, привіталися, посідали тай чекають. Хочуть зафундувати, але Фецою не дає: „Почекайте, почекайте, добрі люди, най голова прийде. Та ж ви знаєте, що нині мітинг!“

Дивляться на вікна, дивляться, як іде Николай. Всі люди гурмою з вулиці потягли до коршми. Николай ввійшов, а за ним ціла громада. Кум Фецою поставив безліку шклянок, відвів до одної, до другої, до третьої — до десятої, подав Николай і другим, націдив собі і так проговорив: — Хоч я не вчений чоловік, і не знаю говорити так, як ксьондз козанс, але я газда в своїх гавзі, тож можна мені моїх кумів і приятелів погостити. Ось тут с'їм Николай, най вони скажуть, чи я на котрого коли зле сказав, чи я кому ворог. А хоч ви до мене не приходите, і я з вас не живу, то все таки ви мої країни і браття і я хочу вас погостити. Дай, Боже, здоров'я всім нам і всім добрим людям.

— Дай, Боже, здоров'я! — загули християни. Ніхто нічого не говорив, тільки пив пили. Малий кечок тріс за кілька хвилин. Кум Фецою чекав і сподівався. Попривітав і обидливий нарід хотів і пити і фундувати.

— Гей, країни, — каже Павло, — а ми не скинулися б по пару центів і не зафундували кечок, але не такий маленький, як той сирота, але великий, поважний. Так ми прецінь газди.

— Ол райт! — закричали країни. Павло вхопив кепелюх, обійшов навколо і вимів зібрав чотири долари.

— Куме Фецо, великий кек пива! Кум Фецою скинув вестку, моргнув на двох хлопців, поліз до пивниці, витягнув кеч, поставив на крилі, набив, обвернув піт з чола, підставив миски, зцідив шумовину, обернувся з усмішкою до громади і каже:

— Тепер ви частуйтеся, добрі люди. Я вже своє зробив. — Дай Боже здоров'я, куме Фецо! Дай Боже здоров'я, куме Николай, що пригадав, а то чоловік був би і до смерті братства не заштовтував. А то нам чоловік! А то нам

Господь Бог з неба його прислав. Випили одну, другу, третю. Країни почервоїли, почали голосніше говорити, а Николай з кута відзивався: — Та бо ми, любі країни, не на то нині зішлись, щоб ламати пивні, але на то, щоб нашу спільність заложити. Ви знаєте дуже добре, не треба вам говорити, що в „Союзі“ сила: чи то хто змре, чи хто захворіє, чи то кому жінка в старім краю зійде зі світу, то кожному підійде треба. Один всіх не споможє, а всі одного, то гей. Бували ми по других плеяхах, то там брательство, там церква! А ми що? — Чи не такі ми газди, як другі? Чи не такі ми беремо пейду, або може ще й ліпшу як другі? Скажіть!

— Так, так! Правду масте — загули нарід. — А тепер, країни, заложімо собі своє братство. Виберемо собі уряд, покладемо центи, тай вже з братством.

Пачалися вибори. Нарід кричав, шептав, головами кивав. Не можна нікого образити. І цей кум, і той країн малий, і тамтій не ворог. Николай апарив п'ястком об стіл, відкашляв і проговорив голосно: — Хто буде председа? Тихо стало.

— Ну, вибирайте, хтось мусть бути. Тимко Обмийтій почувався в потилицю, кашельнув, вичистив іс тай каже: — І — вас, куме Николай, як чесного; і вас, куме Фецо, і вас, всі браття, прошу барда шумис слово. Хоч я не вчений чоловік, бо мій напья не посилав мене до школи, лише за вівцями в поле, але всеж я кусцік розуму маю, бо я ходив поміж люди і дивився як вони живуть. А як уже маємо найстаршого з-поміж себе вибрати, то я би думав, що ніхто між нами не варт більше, як такі наш кум Николай. Вони, правда, також не знають письма, так як і я. Але вони вже в тім бізнесі були і його розуміють.

— Най буде Николай председаю — загула громада. Вибрали цілий уряд, поклали центи; до пізньої ночі йшла така робота. Склали, мінйли, видавали, робили помилки, направляли. Одні сиділи в хіж, другі коло бар, говорили, кричали, сварилися, перепрошувалися.

Творився Союз.

* Цей образок з українського життя в Америці з-перед 50 років передрукований з „Свободи“, ч. 35, з 1903 року.

UKRAINIAN ARTS
Revised Edition
A COLLECTION OF AUTHENTIC ARTICLES
ON
Ukraine's Folk and Fine Arts
Published by the
Ukrainian Youth's League
OF NORTH AMERICA, Inc.
Cloth Bound \$5.50 Paper Bound 5.00
Order your copy from
SVOBODA
83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

А. Драган

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
В МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

(7)

Але єдиною ставали в очах на вид тієї дрібноти, яка й не була в своєму краю, а все такі тліє її туди, де наша вітчизна, де Русь-Україна... Другою дуже гарною пісню, яку відіслав мійшаний хор, була „Вулиця“ (Ф. Колесні) Кожний, хто почув ту пісню, пригадав собі рідний край, кожному забилось скорше серце, а думки кожного полинули в рідне село, на вулицю, де під вербами в масву чудової ноти, парубки й дівчата разом несеться, співають... Дуже гарно випали пісні Лисенка „Ой Дніпре мій, Дніпре“ — баритонем сольно Панасевича, Никанорського „Нова Січ“, Лисенка „Ой пущу я кониченька“, Вахнянина „Урра, у бій“, Копка „Мій край мій рай“, фортепіанно сольно і декламаци, а головню Шевченка-Вербицького „Заповіт“. На закінчення відіслав хор „Ще не вмерла України та „Май коні“, а всі гості підписалися з місць, щоб надати честь нашому народному гимнові... Пісні наші сподобалися всім, а вже найбільше американцям, які напевно подумали собі, який то славний мусть бути нарід, що такі гарні пісні має, які то українці великі патріоти, коли так люблять свою вітчизну. По концерті відбувся комерс, на якому було багато запрошених американців. Вони дуже хвалили українців, як чесних людей та великих патріотів, і казали, що коли українці будуть в Америці такі, як у Союзі, то надійде час, що виберуть українця президентом З'єднених Держав..."

Тоді теж чи не вперше заговорила про Українців, як нарід, і американська преса. Між наведеними в „Свободі“ го-лосами тієї преси читасмо: „Свободолюбні українці закінчили вчора наради свого На-родного Союзу концертом в залі опери. Публіка була численна,

і всі вони милувалися українською пісню та були очаровані. Для багатьох українська музика була відкриттям. Глибше почувати вона перевищує музику багатьох інших народів і має в собі якийсь смуток і бажання, які віддзеркалюють природу цього волелюбного народу, що так довго бореться за свою волю і з якого численні приїхали до Америки, щоб зазнати ту-тешньої волі та стати найліпшими громадянами нашої країни.“

Ці короткі описи є тільки одним з численних доказів тієї рішальної ролі, яку відіграв Український Народний Союз вже в першому десятиріччі свого існування не тільки для американських українців, але й для українського народу та його змагання.

УНСОЮЗ У ДРУГОМУ ДЕСЯТИРІЧчі

Можна б написати грубезні томи книг про дальший розвиток, працю й боротьбу Українського Народного Союзу, що охоплювала щораз нові ділянки, поширювалась своєю формою та поглиблювалась своїм змістом. Але в цьому другому десятиріччі заснування УНСоюзу спостерігається вже деяка переорієнтація вартостей та деяку зміну в наголошуванні поодиноких справ. На одне з перших місць, крім організаційних та внутрішніх американсько-українських справ, тепер з кожним роком щораз більше виступають справи „Старого Краю“, а шпальти „Свободи“, органу УНСоюзу, щораз більше заповнюються звітами, описами та головню безкоченими виказами пожегта на цілі вже тоді воюючої соборної України.

Коротка характеристика поодиноких конвенцій з того часу взята із конвенційних звітів або редакційних коментарів „Свободи“, дасть загальне уявлення про цей розвиток. Десять черги конвенції УНСоюзу, яка відбулася в червні 1906-го року в Скрантоні, „Свобода“ коротко характеризує: „Треба зазначити, що всі делегати, які брали участь в цій

конвенції, були люди свідомі, розумні, люди серйозні, що прийшли на конвенцію не для своїх особистих амбіцій або баламут, але для того, щоб найбільше спричинитися до розвитку своєї організації... Між важливими увагами тієї конвенції треба згадати: Замість дотеперішньої постійної місячної вкладки до Союзу по 70 центів, ухвалено розмет. Посмертне Союзу піднесено з 600, зглядно 900 доларів на 1.000 доларів, при чому біднішим та самотнім дано можливість запитуватися на поштовину посмертного, себто на 500 доларів. Створено при Союзі постійний Народний Фонд. На Бойовий Фонд в Галичині ухвалив Союз із своєї каси 100 доларів. Рішено приймати до Союзу теж канадських українців. За офіційним правопис до Союзу і „Свободи“ прийнято без одного голосу спротиву такий правпис, якого вживають у всіх українських школах, книжках і часописах, себто фонетичний правпис... Ця конвенція була реорганізаційною конвенцією, що поставила Союз на тринних основах і заповнила йому будучність.“

Чергова, десята конвенція УНСоюзу, що відбулася у Філадельфії, в липні 1908-го року, замінити тим, що тоді рішено організувати Молодий Союз, куплено та рішено розбудувати друкарню „Свободи“, рішено обрати комітет, який опрацював би „Вуквар“ і „Читанку“ для потреб українських дітей і шкіл в Америці та низку інших постанов. Ця конвенція ухвалила протест „проти всіх гнобительств українського народу в старім краю і тут на чужині“. Першим почесним членом УНСоюзу та духовним покровителем обрано першого американсько-українського спископца Сотера С. Ортинського, а між пожегтама на різні народні цілі, ухвалено одностайно вислати 200 доларів на допомогу для Івана Франка, що „присвятив своє все життя для праці над освідою нашою народу“.

Чергова, 11-та конвенція УНСоюзу, що відбулася у вересні 1910-го року в Клівленді, вже проходила під знаком на-зрівачючих нових трудностей і перешкод, переважно внутрішнього порядку. Союз тоді ще задержав назву „Руського“,

але це вже була тільки традиційна форма, бо на ділі вже все проходило під знаком розбудовного українства. Правда, боротьба з московським імперіалізмом і капітанею це продовжувалася, але це вже не була „внутрішня боротьба“, як радше боротьба з керовами і веденим за російські рублі агресивно-імперіалістичним московським фронтом, що скривався під плащем православ'я. Народний Союз є в тому часі безспирним авторитетом і лідером українства. А коли з кінцем серпня приїхав на відвідини до З'єднених Держав Галицький Митрополит Андрей Шептицький, то в ньюйорському порті привітав його „Іменем американських українців“ голова Народного Союзу п. Д. Капітула. Все ж таки на самій конвенції заіснувала подія, що була віддзеркаленням тодішньої боротьби за впливи і що в більшій або меншій мірі має свої наслідки і сьогодні. На тієї конвенції внісено ухвалу, щоб змінити назву „Руський Народний Союз“ на „Греко-Католицький Руський Союз“. Рішення внісено під впливом спископца Сотера Ортинського, що був на тієї конвенції головою Статутної Комісії і настановив на такий організації, яка була б підпорядкована кожнотчасному спископові. Дальші постанови в тому відношенні включали, що делегатом на конвенцію може бути тільки греко-католик і що кожний член Союзу має обов'язково йти до великоцільної сповіді. Після тієї конвенції почала назрівати затяжка — і як це видно ясно з перспектив пізньої історії — залва боротьба за церковні і світські впливи в народному житті. Союзіві прало загрозувати розбиття, боротьба почала загострюватися, радикалізуватися. В тієї боротьбі головна роль припала силою факту органу УНСоюзу „Свободі“, яка всім силами намагалася не допустити до розбиття та злагодити антиагонізми. Характеристична під тим оглядом редакційна стаття: „Камо грядеші“, надрукована в „Свободі“ з 13-го жовтня. В ній сказано багато дечого такого що не втратило своєї актуальності й сьогодні, і тому наводимо її уривками. Там написано:

ЩАСТЯ І ДОБРОБУТ РОДИНИ — ЦЕ ПЕРШИЙ ОБОВ'ЯЗОК ЖІНКИ! ГАРАНТІЮ ТОГО ЩАСТЯ І ДОБРОБУТТЯ НА ВИПАДОК НЕЩАСТЯ ДАЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ. ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ВАШ РОДИНИ МАЛИ ТУ ГАРАНТІЮ!

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА Й УНС

Хто знайомлюється з початками Українського Народного Союзу, тому може здатися, що наше жіноцтво не брало жадної участі в його початках та його розбудові. У більшості Відділів можна зазначити на становищах урядників переважно чоловіків. Фактично воно так не було, бо хоч жінка не стояла у провіді Відділу, то вона була заохотою і помічником свого чоловіка вдома, де значно обговорювалися організаційні справи. Робила вона це частинно з патристичного обов'язку і частинно в своїй власній інтересі.

Тому 50 чи 60 років наша імміграція не була це ознайомлена з різними американськими аскураційними компаніями, як це є тепер. Тоді для українців забезпечення організації було Український Народний Союз. Тому треба рішуче ствердити, що наше жіноцтво, хоч не було виступило в творчій діяльності, розвинути УНСОУ назавжди, добувало його всередині — себто в своїй родині, в своїй домі. Це дуже важливо, бо жінка, як мати, мала великий вплив на своїх дітей. І тому тут народжена молодь, яка бере активну участь в житті Українського Народного Союзу, це діти тих батьків і матерей, які перші вчили підвалини під ту велику будівлю, що й на ім'я Український Народний Союз.

В початкових конвенціях УНСОУ, майже не було жінок і чоловіки та-а тим осво-Діся, що коли опісля появи-лись мала кількість жінок-делегаток, то довший дехто оповідав, як гумореску, випадок з однієї конвенції УНСОУ, як то один делегат, забираючи слово, звернувся до присутніх такими словами: «Шановні делегати, я, бабці».

Минали роки, десятки років і жінки виходили до всіх комісій, а в деяких, як напр., в комісії пресовій, виказали чимало активності.

Для нашої тут народженої молоді напрямки і форми праці УНСОУ з дуже сприятливими. Візьмімо до уваги спорт, в якому діяльність УНСОУ вкладає багато грошей, щоб привабити і утримати молоді при українській спільноті. Набуття «Союзів» є також великим плюсом для всього членства, а молоді зокрема. Кажуть, що за гроші відстане те, що насам «Союзівка», включно з рідною атмосферою.

На кінець про Український Народний Союз, як забезпечення організації. Багато людей в добрій вірі порівнюють УНСОУ з аскураційними то-

і наше жіноцтво збільшувало ряди Українського Народного Союзу своїм членством, а тим самим зростало і число делегаток на конвенції Союзу. На останній конвенції у Вашингтоні жінки-делегатки становили одну п'яту частину всіх делегатів. У рядках Українського Народного Союзу знайшлися велика частина свідомого й активного нашого жіноцтва. Під теперішню пору Український Народний Союз може похвалитися доволі великим числом чисто жіночих Відділів з назвами як Відділ ім. Лесі Українки, Сестринство Преч. Діви Марії, Дочки України і т. п. Виходить з того, що рамки УНСОУ з такі великі, що наше жіноцтво може виконувати працю різних напрямків, організується у Відділах УНСОУ. Щоб заохотити жіноцтво до членства в УНСОУ, одна з конвенцій підбала про те, щоб в статуті УНСОУ була точка, яка дає місце найменше трьом жінкам в Головному Уряді УНСОУ.

Яку ж працю може виконувати жіноцтво, будучи в УНСОУ? Коротка відповідь: кожну, що є згідна із статутом УНСОУ. А статут Українського Народного Союзу виразно каже, що цілком УНСОУ з праця для добра українського народу.

Історія конвенції УНСОУ, яка є подана в Пропагандній Книзі, виказує, що до Головного Уряду УНСОУ ввійшла вперше жінка на 10-й конвенції в 1908 р., як місце-голова. Це була Марія Черемшанка. Значить, приблизно 50 років тому наше жіноцтво почало ставити перші кроки на організаційній полі УНСОУ. В 1917 р. на чотирнадцятій конвенції було вже три жінки в Головному Уряді, а це місце-голова і дві головні радні. Як на попередніх конвенціях впадало в очі надто мале число делегаток-жінок, так на останній жінок-делегаток була п'ята частина. І тут треба ствердити, що жінки входили до всіх комісій, а в деяких, як напр., в комісії пресовій, виказали чимало активності.

Для нашої тут народженої молоді напрямки і форми праці УНСОУ з дуже сприятливими. Візьмімо до уваги спорт, в якому діяльність УНСОУ вкладає багато грошей, щоб привабити і утримати молоді при українській спільноті. Набуття «Союзів» є також великим плюсом для всього членства, а молоді зокрема. Кажуть, що за гроші відстане те, що насам «Союзівка», включно з рідною атмосферою.

На кінець про Український Народний Союз, як забезпечення організації. Багато людей в добрій вірі порівнюють УНСОУ з аскураційними то-

Геновефа Зепко-Жербеняк, теперішня заступниця гол. преде. і колишня голова рада УНСОУ. Брм неї, в теперішньому Гол. Уряді УНСОУ з сестри Марія Демидчук та п-ні О. Штотгін.

вариствами. Це не є правильною під нею жінкою. По-перше, УНСОУ є братньо-запозвога організація, так зв. братерності. Така організація підлягає іншим законам, як аскураційні компанії, зрештою, не є для нікого та-смицею, що наш перші піонери створили УНСОУ для взаємної допомоги.

Коли б УНСОУ не зробив нічого більше, лише видавав «Свободу», то його заслуги є величезні, а що говорити про різні видання українською й англійською мовами? Від останньої конвенції масмо в рамках «Свободи» дитячий журнал «Веселка». Чи не великий це огляд УНСОУ? Його членства? Було б цікаво знати, скільки наших матерей зрозуміли ціль видавництва «Веселки» і її велику місію. Було б також цікаво знати, скільки матерей виконували в членстві УНСОУ, щоб в цей спосіб та «Веселка» могла жити і розвиватися. В останніх роках у «Свободі» появились такі сторінки як «Спорт», «Література», «Мистецький Додаток», «Після», «СМА», «ОДВУ», «ОДУМ», «СУСТА» і «Кіно-Аматор». Бракне ще в «Свободі» дуже важливої сторінки, а це жіночої. Вправді, в «Свободі» є досить матеріалу на жіночі теми, але він розгублений, бо не є зібраний разом.

До приїзду нової імміграції не було в нас в Америці багато жіночих сил до праці. Тепер вони є, тільки треба їх до цієї праці втягнути і залучити це передусім від жінок. Як що б жіноцтво численніше включилось в членство Українського Народного Союзу, тоді можна було б здійснити видавництва «Жіночої Сторінки» в «Свободі», тому здобуваємо УНСОУ, конкуруємо з чоловіками, а здорова конкуренція є завжди корисна і побачена.

Марія Демидчук, голова рада УНС

Український Народний Союз є настільки відома організація, що мабуть не знайдеться на терені Америки української жінки, що тої назви не чула б, що про працю її не знала б, який треба було б пояснити, що таке УНСОУ. Тисячі жінок з членами УНСОУ, сотні є урядниками Відділів, десятки бувають делегатками на Конвенції, а деякі з них навіть доступили почесні бути в Головному Уряді, чи то як заступниця голови, чи головна рада, вони, ті, що їх вибрано на ці почесні місця, дбають про УНСОУ, працюють для його розвитку, дорікають тим своїм здобутими позиціями. Во справді, на терені Америки ледве чи могли б бути більше почесні становища як ті, що їх вони здобули. Та це одиниці. А загал?

Загал жіноцтва зацікавлений УНСОУ, бо УНСОУ є забезпечення організації, а забезпечення проблема є для жінки важливою, куди важливіша чим для чоловіка. Причина проста і природна. В разі нещастя, в разі ускладнень в родині, на яку спадують всі тягарі. Вона му-сити і на хліб заробити, і про дітей подбати, і виплачувати всі есентуальні родинні заборговування. Отже, організація, що їй допомагає в перших найтяжчих хвиликах, не може бути їй байдужа. Але УНСОУ є не тільки забезпечення організації. Вона є тек громадська організація, що робить від десятиків років дуже корисну працю серед української спільноти гуртує її на загально- національній базі, підносить національну свідомість, проводить важливу культурно- освітню роботу, лидає відомий щоденник «Свободу» і призначає грубітні грошей на хорисні родинні цілі. УНСОУ проробив і далі без передиски робить таку важливу і потрібну роботу, що він не може бути українському жіноцтву байдужий, бо українська жінка завжди корисною суспільною працею цікавилася, завжди до неї своїх рук прикладала, завжди дотримувала кроку вимогам часу.

А вимога часу тепер є: скріпити УНСОУ! Придбати йому якнайбільше повновартісних членів, що включилися б в працю УНСОУ тілом і душею, що збагнули б ідею братсько- допомогової організації, яка символічно представлена з сценією двох рук та схрещеними американського і українського прапорів на союзній відзнаці. Треба, щоб ми всі були членами УНСОУ і не тільки точно вкладали свої членські внески, але теж стали в ряди працівників на союзному полі.

Час від часу УНСОУ розгортає окремі спеціальні кам-

панії за придбання нових членів. Назначусь за придбання нових членів спеціальні нагоди. У цій кампанії з закликом придбання нових членів треба звертатися насамперед до жіноцтва. Жінка може найшвидше це зробити, якщо є і якщо зрозуміє особисту і народно- громадську користь такої акції. Ми, жінки, в першу чергу повинні масво включитися в акцію. Зачати треба від себе. Треба переконати, чи і чому одна чи друга з-поміж нас досі членом не була. Треба нахилити чоловіка, щоб не легковажив такої обов'язкової в Америці речі, якою є забезпечення і щоб забезпечився негайно. Треба подбати про забезпечення всіх дітей, без огляду на їхній вік. Чим молодші діти, тим вкладає за них менша і поважніша рубрика в видатках вона не зростає, а діти зростають організованими членами своєї громади, що може мати рішальне значення для них на цілі життя. Після забезпечення себе і своєї родини, необхідно запропонувати забезпечення в УНСОУ сусідам, знайомим, членам інших організацій, з якими зустрічаємося. Коли навіть початково дехто з недовіри слухав би наших намов до забезпечення, то напевно колись буде нам за намовою вдячний.

Для тих жінок і родин, що вже в УНСОУ забезпечені, є справою незвичайної ваги перевірити домашній бюджет і сконструювати, чи він не дозволить б забезпечення піднести до максимальної, дозволеної статутною висотою. Грошей потрібно шораз більше. Замість 500 чи 1,000 дол. забезпечення, добре було б змінити на 2,000 чи навіть 3,000, як в слушний час напевно стануть в пригоді. Теж немаловажною справою є точне вилучення витраток, щоб не втрачати себе на суспендії, а УНСОУ на втраті.

Солідність, яка цікує наших жінок, коли вони за якесь діло візьмуться, каже сподіватися добрих вислідів. Включившись раз у працю УНСОУ, даєш собі вважати і користь як для себе, так і для родин та громади, будуть вони вірно при УНСОУ стояти, в його дусі серед довіля працювати, що може помітно спричинитися до замирення і оздоровлення нашого громадського життя взагалі.

Відноситься воно до дітей. Полягас на тому, що батьки забезпечують своїх дітей на 500 чи 1,000 доларів і платять за них вкладки до 18-го року життя. Коли дитина досягне 18 років, УНСОУ виплачує їй повну суму забезпечення.

Забезпечення це, безперечно, дуже корисне. Маючи 18 років, дитина, чи це буде дівчина чи хлопчик, звичайно кінчас гай-скул і стає на порозі нових рішень, нових важливих потягнень у своєму житті. Рішастесь на дальші студії, вибирає професію, чи, головне дівчата, одружуються. І в такому важливому моменті їхнього життя, коли є всякі непередбачені видатки і готівки потрібно більше як коли, падає їм як з неба! виплачене забезпечення УНСОУ і допомагає розв'язати клопіт, зв'язаний із збільшенням видатками. В тому моменті оцінюють вони благодать забезпечення, благословляють того, що їх на забезпечення намовили, зглядають, забезпечив, хоч може ніколи досі не здавали собі справи з практичних користей забезпечення в УНСОУ.

Винувальне забезпечення є для дітей. Дітям має воно принести реальну користь. Але воно має немале значення і для батьків, головне для матерей, з думки яких не сходять турботи про відповідне виховання дітей на дорозі їхнього самостійного життя, які хотіли б забезпечити дітям освіту, а хотіли б об'явити, що можливість, найбільше перехід їхніх дітей з-під материнської опіки в самостійне життя. І власне винувальне забезпечення в тому їм допомагає. Воно дає спокій

Марія Непір, бувиша голова рада та дого-літня діячка УНСОУ.

думкам, дає забезпечення, що їхня дитина, дійшовши до дівочих чи юнацьких літ, дістане готівку на найкращі потреби. Може не буде та готівка дуже велика, але напевно стане у великій пригоді і дуже прийдеться акра в тому важливому, переходовому моменті.

Всі батьки і всі матері про долю своїх дітей турбуються, всі хотіли б своїм дітям якнайкраще життя влаштувати. Сама, однак, турбота не вистачить. Треба щось конкретне робити. І власне тим чимось конкретним є невідлична потреба забезпечити дітей в УНСОУ і платити за них забезпеченні вкладки. Чим молодша дитина, тим вкладки вижчі. Вони ніяк не захищають родинного бюджету. На них може безпечно покласти собі кожний батько-матір. Треба тільки про це подумати, здати собі справу з важливості забезпечення для дітей, треба негайно на забезпечення дітей рішиться. А то, нас навіть в добре ситуованих родинках забезпечення дітей відбудене на задній план. Про нього не думається, його легковажиться, його недооцінюється. Батьки мають в плані зложити гроші для дітей в банку і тому забезпечення не беруть до уваги. Та палили одне, а життя друге. Не завжди життя укладається так, як планується. Нераз, мимо найкращих інтенцій, зложити не дається і тоді приходять жалі та нарікання, звичайно спізнєні. Годі передбачати розвій життя роки наперед. Буває краще, а буває і гірше, чим передбачалося. Але завданням матерей є забезпечувати дітей від непередбачуваного. Дати дітям і тек собі почуття певності, забезпеченості. Таке почуття забезпеченості дасть вічне забезпечення дітей і про нього не треба забувати.

Олена Придун, колишня гол. рада та дого-літня діячка УНСОУ.

Крім особистої матеріальної користі, яку винувальне забезпечення автоматично зі собою несе, є ще інші, не менш важливі громадські користі від забезпечення дітей в УНСОУ. Дитина зростає організованим членом української спільноти. Від ранніх літ вона є зв'язана з громадою, з її працею, її життям. Справи громади є тек її справами, вона не стоїть від них осторонь. Чим скоріше ми виключимо дитину в те організоване життя громади, тим краще. Краще для дитини, бо ліпшою віросте, краще для громади, бо менше буде в ній тих не-потрібів, що то стоїть від громади осторонь, громадських справами не цікавляться, все критикують, замкнувши тісно свої серця і свої кишені перед потребами громади. І ще одна користь загальною характеру: ряди УНСОУ поповнюються масово молоддю, новими членами. УНСОУ зростає і скріпляється, а зріст і скріплення УНСОУ лежить в інтересі нас усіх, бо це означає рівночасно пожевадження громадської праці, скріплення нашої національного фронту, скріплення вигляда на остаточно перемогу нашої праці, а з нею і здобуття волі для всього українського народу.

ПРИКРАСА КОЖНОЇ БІБЛІОТЕКИ, КОЖНОГО ДОМУ!
Вже вийшло монументальне видання творів найвищих, щої поезії українського національного відродження!

ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
В 12-ти ТОМАХ
(В-во Тищенко — Вільно)

Вірші, драми, поеми у прозі, перлини української літератури!

Друковані на гарному папері, чітким шрифтом, в пологі-яній оправі. Всі ці томи є чудесним доповненням бібліотеки кожного, хто шанує і любить українське слово.

Придбайте їх для себе і своїх дітей!

ЦІНА ЗА 12 ТОМІВ \$24.00.

Замовляти:
"СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА Є ПОВНОПРАВНИМ І АКТИВНИМ СПІВТВОРЦЕМ, СПІВВЛАСНИКОМ ТА СПІВУПРАВІТЕЛЕМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ! ЖІНКИ ПОВИННІ ДАТИ СВІЙ ВКЛАД І В ДАЛЬШІЙ РОЗВИТОК ТА ДАЛЬШУ РОЗБУДОВУ ЦЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ!

Михайло Вишванюк
ЗА ПІОНЕРСЬКИХ ЧАСІВ
Присвята 50-літтю Т-ва «Любов», 45. Відділу УНСОУ в Філадельфії.

Товариство «Любов» датується, як братська допомогова організація, від 1903 року, тобто від того часу, як я прибув до Америки, а було це дня 24. травня 1903.

Мені, правда, не конечно було мандрувати в далекий, невідомий світ за море, бо мої батьки були досить заможні господарі, однак я всупереч волі батьків рішився виїхати, щоб пізнати широкій світ, тим більше, що не міг погодитися в обставинах чужих виписків, які тоді панували на нашій рідній землі.

І як діялося нині, з віддалі післотилля, в початки мого життя в Америці, то видається мені неначе б то вчора було, як я по довгій по-дорожці блукав по Філадельфії, шукаючи 24-ї і Спрінг-гарден вулиць, де мешкав тоді Григор Боднарчук, старий мандрівник по різних краях Південної і Північної Америки, бо в нього я мав знайти тимчасове прибіжище.

Крім нього, я нікого не знав у Філадельфії, а врешті тяжко було кого знайти, щоб

пізнати, бо наших людей було тоді в Філадельфії ще дуже мало. Ті перші мої кроки на американській землі не забуваю ніколи, бо вони були чим не найтяжчі в могому житті, хоча повні різних пригод і вражень, яких не бракло мені на кожному кроці, починаючи від виїзду з моїх рідних Івано-веч.

Не легко було тоді нашим іммігрантам без знання мови, приєднання до нової праці та без виразного очерчення національного походження, чи приналежності, алаштуватися, хоч би скотак на нове життя. Знайти мешканця і будь-яку працю було незвичайно трудно, бо нашим людям ніхто не спирав, а навпаки, як міг так шкодило. Чужі національності, головне «айриші», погорджували нами, зневажали на кожному кроці, а то й напад-дали на вулиці, без будь-якої причини. В таких обста-винах тяжко було добитися якої праці, а коли вже і щось було, то звичайно найтяжча праця, якої не хотіли робити

інші. Щоби дістати працю, треба було вистояти днів на фабричних подвір'ях і чекати, коли «бос» кивком пальця, зирнувши перед тим силу мускулів, викличе щасливого зпоміж товпи до праці. Робітничих організацій, чи «юній», які обставали б за робітників, тоді не було, робіт-ники був зданий на ласку фабриканта.

Моя перша праця була в відливній залізі, а саме — но-дження заліза на плечах, і за це я отримував по 4 центи на годину. А годин праці було не 40, але 60-70 на тиждень, або й більше і без «овертай-му». На тиждень я заробляв по 4 долари.

Друга моя праця, вже ліп-ше платна, була при печі розтопу заліза, і це була чи не найтяжча, бо я робив в такій високій температурі, що мене час від часу зливали во-дою. І за цю працю я отри-мував вже по 12 центів на го-дину. Вартість долара була тоді, очевидно, далеко біль-ша, як в нинішніх часах, од-нак пропорція тодішніх за-робітків до теперішніх була чи не десятикратно менша. Тяж-ко жилося тоді нашим імі-грантам. Багато з них, роз-чаровані твердою дійсністю, мріяли про скорий поворот до

рідного краю, але це було майже неможливе з огляду на брак грошей. Сильнішій волею борикались з тими обставинами як лише могли, в надії на краще, а ознайо-мившись з обставинами не підкорилися і втрималися на поверхні, не гірше інших на-ціональностей.

Найбільше відчувався то-ді брак виразного національ-ного обличчя, бо наші люди, спланетичені різними агента-ми, ділилися на москвофілів, мадлофілів, руснаків, поля-ків і австріяків, поминаючи вже безглуздий антагонізм поміж лемками, закарпатця-ми, галичанам, придніпрян-цями, а то й гуцулами, бой-ками, подольцями й іншими. Одним словом, ділили нас як то хотів, щоб лише не бути українцями, а все це було наслідком національної неві-домості і фальшивого про-дому, що відбивалося фатально на розвою організованого життя нашої імміграції.

Тут за рідним краєм і своїм середовищем примуси-ла мене шукати своїх людей і щось робити. В короткому часі по моїм приїзді позна-йомився я принагідно на ву-лицях з кількома лемками і до-відався від них, що вони й-дуть до якоїсь церкви, що бу-

ла тоді на «Савті», при 24-й і Волф вулицях, і я попросив їх, щоб я мене взяв за со-бою. Йдучи пішки на «Савт», довідався далі, що то є греко- католицька, мадло-руська церква, а що була во-на однакою на Філадельфії, то там збирався різний наш народ. То вони такі? Це да-ло мені змогу запізнатися з деякими нашими людьми, як Кристиняк, Карп'як, Петри-кович, Філіпчук, Дікаєн, Гальчук, Дубенко й інші, які виявились опісля діяльними й свідомими українцями.

В наступну неділю ми вже йшли разом зі знайомими до цієї церкви, і там поширило-сь наше знайомство з іншими нашими людьми, як Росоло-вич, Кричківський, Демків, так, що нас вже було кілька-наслідок однаково думаючи, просвітили. Кричківський був старокрасивим дяком і тому ми пішли співати на хори, не передбачуючи, не є ринних наслідків, бо як Кричківський зачав читати «Вірую», то свя-щенник стримав читання і звернувся до людей, щоби нас викинули з церкви, бо ми, моваля, «іншої віри». От-же, замість помолитися на вулиці, ми опинилися на вулиці. Під церквою спостерегли ми стир-ту «москвофілівської газети

«Правда», приготувану для роздачі людям, і ми, зорієнту-вавшись, про що йде, подери-ли її зничилу увесь склад цієї газети. До тієї церкви ми вже більше не йшли, але всесвітні гуртувались біля неї і обду-мували, як створити свою церкву. За ініціативою Крич-ківського, Дубенка і мого ми вирішили зложити пере-досім якесь товариство, а при його помочі братись до купна чи будови своєї церк-ви.

В тому часі існував вже Руський, сьогодні Україн-ський Народний Союз, однак його діяльність не охоплює-ла це Філадельфії. Наші пер-ші організаційні сходи від-булися дня 13-го липня 1903 року в підвалі доми, в якому мешкав п. Бурчак, при Фронт і Сант вулицях, і там ми зложили першу у-країнську організацію в Фи-ладельфії, під назвою Допо-могою Товариство «Любов», з 50-центовими вкладками на місяць, яке згодом оформи-лось в 45. Відділ Українсько-го Народного Союзу.

Отже основники Т-ва «Лю-бов» були: Кричківський, Дубенко, Висоцький, Бур-чак, Кохан, Петриниш, Кар-стишин, я й інші. І хоча на-ша мета була «узгіднена, то

по якомусь часі лемки, які були в значній більшості, не хотіли зривати з москвофі-льським «Обществом Наумови-ча» і тому між нами насту-пили розбіжності, так, що до-ходило до несприємних зуда-рів і грозило упадком залож-еного з великими трудами Т-ва «Любов». Однак наша наполеглива і позитивна пра-ця вносила більше заінтере-сованія серед наших людей і це заважало на утриманні нашого товариства та на значному послабленні «Об-щества Наумовича», яке вже не могло підієствити.

Т-во «Любов» стало одно-ю з тих українських органі-зацій у Філадельфії, дово-ла якої гуртувались наші люди, поширювалася народ-на праця, а головне наші стремління до об'єднання на-ших людей, розгублених по-різних чужих і ворожих ор-ганізаціях.

Другим і чи не одним з наших чинником, який міг об'єд-нати наш народ, могла бути лише своя церква, яку треба було негайно створити. Од-нак це завдання переходило наші сили, з огляду на малу кількість діяльних і свідомих людей, на малі заробітки і на брак національної солідар-ності. Згодом, як наша імі-

грація почала побільшувати-ся, ми zorganizували в 1905 році читальню Т-ва «Просвіта» і вибрали першу її управу в складі: Кричків-ський, Дубенко, Демків і я. Складка до читальні вносила по 10 ц. місячно. Діяль-ність читальні Т-ва «Просві-та», хоч при слабких силах, розвивалася була до гарних розмірів; придбано було пев-ну кількість добрих книжок і ведено, як на ті часи, успіш-ну просвітняську працю при помочі театральних вистав, національних свят, різних сходів, нарад і т. п. Все те творилося старанням і пра-цею тих людей, які гуртува-лися при читальні «Просві-та», продовжуючи ідею про-свети, винесену з рідного краю. Та і тут не обійшло-ся без спорів і розламу. Бо лемки відказалися від членської у-часті і співпраці. Вони не могли покинути русифіка-ції, бо надіялися на якесь-ь білого царя, що мав прийти зі сходу для визволення на-шого народу, а тим царем мав бути цар російський.

В тому часі були вже на терені Америки деякі наші спляненики як оо. Струтин-ський, Левинський, Ардан, Бон-чевський і інші. Декотрі з них мовля вже гуртки вірних

ВІСЛІД КАМПАНИ ЗА ПРИСЛУДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

за 6 місяців, від липня до 31 грудня 1955 р.

Ч. Відагу	Ім'я Організатора	Прислано	Примітка
2	В. Сенкович, Mt. Carmel, Pa.	1	5
3	В. Квас, Elizabeth, N. J.	1	3
5	П. Барниш, Astoria, L. I., N. Y.	1	20
6	А. Вовк, Hastings on Hudson, N. Y.	2	3
7	В. Вовк, Hastings on Hudson, N. Y.	2	3
8	В. Мандзіш, Yonkers, N. Y.	10	15
11	П. Сіцленіш, Johnstown, Pa.	2	8
12	М. Кузьма, Hartford, Conn.	4	6
13	А. Урбан, Watervliet, N. Y.	1	10
14	М. Отрок, Newark, N. J.	6	7
15	М. Гречин, Washington, D.C.	2	5
15	Е. Фліс, Washington, D.C.	1	—
16	М. Москаль, Spring Valley, N. Y.	3	3
20	А. Треш, Hamtramck, Mich.	7	7
20	Д. Квітковський, Hamtramck, Mich.	3	—
21	П. Садовець, Johnson City, N. Y.	2	5
23	А. Прескович, Ansonia, Conn.	6	5
25	О. Гіббонс, Jersey City, N. J.	2	10
25	Д-р В. Стецюк, Jersey City, N. J.	3	—
27	Т. Оленішкін, Newark, N. J.	10	10
28	І. Галайда, Mahanoy Plane, Pa.	6	2
29	О. Малишак, Natick, Mass.	1	3
30	М. Філіппе, Wilkes-Barre, Pa.	2	3
33	С. Оріх, Chicago, Ill.	1	8
33	К. Носачів, Chicago, Ill.	1	—
35	М. Ткачук, Chicago, Ill.	12	—
36	О. Гуран, Rochester, N. Y.	1	5
37	А. Гнатюк, Elizabeth, N. J.	7	5
37	С. Гонза, Auburn, N. Y.	5	7
39	М. Рубчик, Syracuse, N. Y.	18	20
40	В. Вітковський, Erie, Pa.	1	1
41	М. Терпко, Jeannette, Pa.	1	1
42	П. Головчук, Passaic, N. J.	5	10
44	Е. Демчук, Northampton, Pa.	2	2
45	М. Сеник, Philadelphia, Pa.	11	20
45	І. Скочиль, Philadelphia, Pa.	1	—
46	І. Сквітнянський, Brooklyn, N. Y.	2	5
49	М. Юречко, Toronto, Ont.	1	5
50	М. Сикута, Lorraine, O.	1	5
51	С. Бобик, Yatesboro, Pa.	2	2
52	Д. Хрупацький, Holyoke, Mass.	4	4
53	В. Сачко, Pittsburgh, Pa.	1	6
54	А. Маланчук, New Haven, Conn.	8	10
55	А. Ціадина, Baltimore, Md.	1	14
65	А. Смит, Elizabeth, N. J.	1	5
56	М. Пізнак, Wheeling, W. Va.	2	—
57	Г. Недільський, Cohoes, N. Y.	2	12
59	М. Галькевич, Stratford, Conn.	20	14
62	В. Бідей, Philadelphia, Pa.	1	2
63	М. Панчик, Ford City, Pa.	1	16
63	Д. Турко, Ford City, Pa.	1	—
56	А. Смит, Elizabeth, N. J.	1	5
68	І. Чотик, Palmer, Mass.	1	1
69	М. Ликтей, New York, N. Y.	1	5
70	П. Костюк, Jersey City, N. J.	2	7
71	Е. Бохаченко, Rosford, O.	1	5
71	М. Федюк, Rosford, O.	1	—
73	Д. Лободяк, Providence, R. I.	1	3
74	П. Ярема, New Castle, Pa.	1	1
74	К. Ярема, New Castle, Pa.	4	—
75	М. Пристап, Detroit, Mich.	1	15
76	В. Салабай, Newark, N. J.	12	11
80	М. Маркевич, Calumet City, Ill.	3	2
81	А. Блауцк, Curtis Bay, Md.	5	4
82	В. Макарієс, New Alexandria, Pa.	1	2
83	С. Чорномас, Philadelphia, Pa.	6	12
83	М. Опришко, Philadelphia, Pa.	6	—
84	П. Дудко, Southport, Conn.	1	5
84	П. Дудко і О. Куян, Southport, Conn.	1	—
85	О. Костюк, Hazleton, a.	3	5
90	П. Сидор, Centralia, Pa.	1	5
91	П. Кочирка, McKees Rocks, Pa.	1	7
92	В. Свічкар, Portland, Ore.	1	2
94	В. Борисевич-Бойд, Hamtramck, Mich.	12	40
94	В. Ковальський, Hamtramck, Mich.	2	—
94	Д. Квітковський, Hamtramck, Mich.	8	—
94	В. Крушельницький, Hamtramck, Mich.	2	—
96	А. Василік, Pittsburgh, Pa.	1	4

КУДИ СКЛАДАЄ ВАНІ ОЩАДНОСТІ? УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ МАС СПЕЦІАЛЬНО ВИВІЗУВАЛІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ДЕ, КРИМ ПЕВНОСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВАШОГО ГРОША, ОДЕРЖУЄТЕ ВІДСОТКИ У ФОРМІ ДИВІДЕНД ТА КОРИСТАЄТЕ ПРИ ЦЬОМУ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАШОГО ЖИТТЯ НА ПОВНУ ЙОГО НОМІНАЛЬНУ СУМУ (ВІД 500 ДО 5,000 ДОЛ.) І ДОПОМОГОВОГО ФОНДУ НА ВПАДОК ЗАНЕДУЖАННЯ.

в різних місцевостях, поза Філадельфію, але без окремої юрисдикції на виконання священних обов'язків, що утруднювало їм організувати парафії.

Маючи певну кількість організованих діяльних людей у Філадельфії, ми вирішили скликати перше велике віче в справі заложень нашої гр. кат. церкви й об'єднання наших людей в одну громаду. На тім вічу явилось було багато наших людей, одні з метою зрозуміння намічених цілей, а другі, тобто москвофіли і мадрюфіли, щоб не допустити до того. Були там також наші священники, які своєю присутністю причинили до позитивних ухвал, а головне до організації української гр. кат. церкви, і в тій цілі вибрано було Комітет в складі: п. Кричківський, Демків, Винишанов, Дубенко й інші. Комітет викотріч потім підшукав і вибрав на вічу 18-ї і Вуд вулицях галу фасрманів на тимчасове приміщення церкви, за дол. 100.00 на два роки.

Першу Богослужбу відправив о. Бончевський при великій участі вірних. До тієї церкви горнули наші люди з усіх закутків Філадельфії й околиць, бо це було одиноким місцем, де наші люди могли в тій розгубленості гуртувати-ся і знайти пораду. Тому, що з наших священників ніхто не мешкав у Філадельфії, а також і тому, що не мали церковного дозволу від латинських списків, який виконував тоді влада Екзарха над нашим обрядом, ми були змушені прийняти до нашої церкви мадрю-русского гр. кат. священника о. Грабара, який із своїм приходом прислав був частину лемків до нашої церкви.

В році 1906 спільними зусиллями свідоміших парафій купили ми церкву при 9-й і Вуд вулицях за 9,000 дол. так, що довго поневірялися ми в фасрманській галі.

Москвофіли і мадрюфіли, побачивши зростаючу нашу силу, старалися всіма способами опанувати цю нашу церкву, однак це їм не вдалось, хоча приходило і до фізичних зударів та поліційної інтервенції.

Не маючи своєї церковної влади, не можна було в тому запущенні творити тривалих підвалин нашої церкви, тим більше, що й між тодішніми священниками не було згоди, а поміж вірними провадилась різна шкідлива агітація, особливо за зрівняння з Римом. Ми натомість, змагали до незалежності нашої церкви від латинських списків.

96	М. Драпала, Pittsburgh, Pa.	4	—
96	Д. Відецький, Pittsburgh, Pa.	50	—
99	П. Герман, Wilkes Barre, Pa.	1	2
99	С. Лаврик, Wilkes Barre, Pa.	1	—
100	В. Бровар, Gary, Ind.	7	4
102	М. Бобочко, Cleveland, O.	11	30
102	Г. Голубець, Cleveland, O.	5	—
105	В. Посполита, Philadelphia, Pa.	5	20
105	М. Димітський, Philadelphia, Pa.	4	—
106	Г. Дандік, Chicago, Ill.	9	25
106	М. Сенчишак, Chicago, Ill.	3	—
107	І. Матейчук, Hammond, Ind.	3	4
108	М. Шалайко, Lakewood, O.	1	3
109	В. Звірек, Bentleyville, Pa.	3	2
111	М. Віскуп, Joliet, Ill.	3	2
112	М. Капраль, Parma, O.	1	15
112	В. Яцишин, Parma, O.	4	—
112	М. Тимчина, Parma, O.	1	—
112	О. Проція, Parma, O.	2	—
114	М. Ткачук, Chicago, Ill.	26	16
115	П. Вабиш, Sant, O.	4	5
116	П. Стадник, Trenton, N. J.	1	5
117	Д-р В. Калина, New York, N. Y.	1	8
117	Д-р В. Стецюк, New York, N. Y.	1	—
118	М. Сарахман, Pittsburgh, Pa.	3	3
119	М. Білан, Cambell, O.	1	4
120	В. Рефр, Aliquippa, Pa.	8	8
121	О. Гадз, Rome, N. Y.	7	5
123	Т. Назар, Scranton, Pa.	1	3
124	А. Бала, Copley, Pa.	1	3
125	І. Подола, Chicago, Ill.	18	15
127	І. Була і П. Володка, Buffalo, N. Y.	11	35
127	А. Качор, Buffalo, N. Y.	1	—
130	М. Коваль, New York, N. Y.	1	26
131	М. Сенчишак, Chicago, Ill.	55	—
132	І. Михайлович, McKeesport, Pa.	1	3
134	А. Клим, Carnegie, Pa.	1	3
137	С. Колодуб, West Easton, Pa.	1	6
140	І. Кравець, Girard, O.	7	5
142	І. Мельник, Elizabeth, N. J.	1	9
144	М. Чомко, Scranton, Pa.	4	3
146	С. Хомяк, Detroit, Mich.	2	8
147	Г. Віленський, Allentown, Pa.	2	22
147	І. Заворський і І. Федорак, Allentown, Pa.	1	—
148	Ф. Віленька, Baltimore, Md.	1	3
149	М. С. Дикий, Lackawanna, N. Y.	5	3
151	А. Пилик, Allentown, Pa.	2	4
153	І. Одежінський, Philadelphia, Pa.	17	20
155	І. Будник, Perth Amboy, N. J.	1	23
156	В. Новак, Chester, Pa.	5	18
161	Д. Відецький, Ambridge, Pa.	10	25
161	А. Дзюла, Ambridge, Pa.	10	—
162	І. Васильків, Scranton, Pa.	1	1
163	І. Потучко, Philadelphia, Pa.	1	12
164	Т. Бутрей, Berwick, Pa.	3	7
165	М. Скотинський, Toledo, O.	1	8
165	В. Юркевич, Toledo, O.	2	—
167	С. Гавриляк, Toledo, O.	1	6
168	С. Вабиш, Perth Amboy, N. J.	3	9
170	І. Грабар, Jersey City, N. J.	5	18
171	С. Раса, Jersey City, N. J.	3	7
172	М. Мороз, Whippany, N. J.	3	3
173	П. Ширба, Whippany, N. J.	9	7
174	М. Ткачук, Neilsville, Wis.	7	1
175	В. Дідик, Detroit, Mich.	1	28
175	Т. Шпікула, Detroit, Mich.	1	—
175	І. Іванчук, Detroit, Mich.	5	—
175	Д. Квітковський, Detroit, Mich.	2	—
176	С. Окрух, Chicago, Ill.	3	9
177	І. Лаба, Warwick, R. I.	11	7
179	Н. Недільницький, St. Louis, Mo.	1	12
179	М. Парацак, St. Louis, Mo.	3	—
180	О. Зепко, Akron, O.	1	12
180	О. Дзянсон, Akron, O.	1	—
181	В. Любіньський, Woonsocket, R. I.	1	4
183	А. Віхорек, Detroit, Mich.	2	11
187	І. Чупрун, Taylor, Pa.	2	2
189	П. Котельницький, Philadelphia, Pa.	35	20
191	Р. Колодій, Troy, N. Y.	19	15
192	М. Політило, Herkimer, N. Y.	3	5
194	В. Никіфоров, New York, N. Y.	3	22
194	В. Квас, New York, N. Y.	3	—
194	Д-р Я. Падок, New York, N. Y.	4	—
199	Г. Матуриак, Amherst, Mass.	1	2
200	В. Воргуш, Ozone Park, N. Y.	1	12
204	В. Гасій, New York, N. Y.	5	30
204	Д. Відецький, New York, N. Y.	67	—
204	М. Близнак, New York, N. Y.	4	—
204	Г. Бакуменко, New York, N. Y.	1	—
204	А. Кулинич, New York, N. Y.	1	—
204	П. Мартинюк, New York, N. Y.	4	—
206	І. Кокольський, Woonsocket, R. I.	6	16
211	Т. Соколовський, Stapleton, S. I., N. Y.	2	6
213	Андрій Басараб, Bayonne, N. J.	2	7
213	М. Данко, Bayonne, N. J.	1	—
216	А. Сосновська, Chicago, Ill.	1	3

Аж в році 1907 ми довідалися, що до нас має прийти гр. кат. єпископ з рідного краю. Ця вістка піднесла нас на душі і підбавляла до пожелання нашої праці. І дійсно, в місяці серпні 1907-го року прибув світлої пам'яті єпископ Сотер Ортинський. Ми прийняли його великим походом на Брод Стріт Стейшен і зустріли хлібом і сіллю, а описля примістили його в парафіяльному домі, при церкві, на 3-й і Вуд Стріт.

На першу Архиєрейську Службу Божу прибули з усіх усюдів маси народу, які з великим одушевленням вислухали своєї рідної Богослужби. Це була велика подія на чужій землі, бо багато вірних не мали де вислухати своєї Служби Божої, а тим більше Архиєрейської. По Богослужбі народ обнісав Владика квітами і чекав на його промову.

В церковній галі Владика мав велику промову, яка викликала слюзи радости у присутніх, а що був він бесідником великої міри, то народ горнувся до нього, як до рідного батька. Пошана до Владика і відданість вірних зростали з кожним днем, так що він був не лише духовним пастирем, але й національним провідником нашого народу.

Однак, коли Владика виявив себе українцем і обороняв українських справ, то натрапив очевидно на сильну пропаганду проти нього, яку поведи були москвофіли і мадрюфіли та різні руснаки. Це створило було велике замішання, яке грозило підірвати лише розпочаті Владиком праці над об'єднанням нашого народу. За підшептами агентів Москви, москвофіли та їх спантелчені поплентачі скликали були велике віче проти Владика, щоб він бувчимо не виконав Пальської були, і в той спосіб хотіли дискредитувати його в очах Риму. Але і це їм не вдалось. Ми рішили скликати з москвофілами і всіма їх поплентачами та пішли організовано на те віче, щоб не допустити до того. На тім вічу була маса різних "філій" з Качковським на чолі, і коли Качковський відкрив віче і зачав виступати проти українського руху і Владика, то ми, розставившись відповідно по залі, закидали їх гнилимийм яйцями, яких придбали були кілька копій. Це викликало несамолюбите замішання до тієї міри, що москвофіли бігли самі собою і не знали, хто вальство атакує. Я скористав з того замішання, вископив на трибуну і поторопив все, що там було, при чому пова-

ло і президії. Дістав своє і Качковський, і як би не був скрився, то хто знає, як би було скінчилося.

В ту білку вималась поліція і деяких наших босників арештувала. Я вітік і уникнув арештування при допомозі одного знайомого, до якого я був забіг через вікно з трибуни. Арештованих по виписанні справи на другий день звільнено.

На тому вічу скінчилась москвофіліщина.

Тому, що над церквою, яку ми купили при 3-й і Вуд стріт, розгорнулись були великі спори, церкву продано, а вірні поділились: більшість за Владиком Ортинським, решта розбіглась до мадрі і москалів.

Єпископ Ортинський в 1908 році купив церкву при Френкліні і Бровн стріт, яка стала і с донині українсько-греко кат. катедрою.

Єпископ Ортинський, крім організації і церковного життя, розпочав був велику працю національного характеру і за його починком розвинулось загально українське життя, побудовано більше церков, громадських установ і т.п. За його ініціативою заложено було Т-во "Сокіл", яке стояло на сторожі наших справ, а в слід за тим зорганізовано, за його благосло-

217	А. Іванів, Rochester, N. Y.	4	26
217	М. Кудик, Rochester, N. Y.	1	—
219	М. Юров, Newark, N. J.	4	15
219	В. Квас, Newark, N. J.	1	—
220	Г. Гарасим, Chicago, Ill.	8	22
221	Т. Шпікула, Chicago, Ill.	36	65
221	А. Васильовська, Chicago, Ill.	5	—
221	В. Загасвич, Chicago, Ill.	2	—
221	М. Сенчишак, Chicago, Ill.	3	—
222	І. Білик, Chicago, Ill.	1	3
223	І. Гринчишин, Wilkes Barre, Pa.	1	5
223	Л. Худоба, Wilkes Barre, Pa.	1	—
224	О. Ірха, Salem, Mass.	1	3
224	С. і С. Вурій, Salem, Mass.	2	—
229	М. Дутчак, Scranton, Pa.	1	2
230	І. Павловський, Youngstown, O.	12	25
232	І. Пандрак, Donora, Pa.	1	2
234	І. Іванчик, Elizabeth, N. J.	5	12
234	В. Квас, Elizabeth, N. J.	11	—
236	М. Шкирман, Seyre, Pa.	4	5
237	М. Крайка, Chester, Pa.	3	6
237	Т. Івахів, Elizabeth, N. J.	1	—
238	М. Дависніба, Boston, Mass.	7	50
238	І. Селінський, Boston, Mass.	9	—
238	П. Мороз, Boston, Mass.	4	—
238	А. Виноградник, Boston, Mass.	1	—
238	А. Мельниченко, Boston, Mass.	1	—
240	А. Стеляк, Cleveland, O.	10	26
240	О. Олінкевич, Cleveland, O.	4	—
240	А. Запаранюк, Cleveland, O.	2	—
242	В. Найдух, Frankville, Pa.	4	7
243	Л. Білик, Chicago, Ill.	2	2
245	О. Сабат, Trenton, N. J.	4	10
245	В. Квас, Trenton, N. J.	2	—
247	М. Масер, Wilmington, Del.	3	6
252	Д. Корут, Elmhurst, Ill.	1	8
253	В. Фічик, Ludlow, Mass.	1	8
253	П. Пилипов, Ludlow, Mass.	6	—
254	В. Романишин, New Britain, Conn.	1	15
256	Д. Відецький, Mattituck, N. Y.	21	10
257	Д-р Г. Скегар, Los Angeles, Cal.	1	15
258	В. Головацький, Neutdale, Pa.	2	1
261	П. Арконті, Williamstown, N. J.	1	2
266	В. Труфін, Amsterdam, N. Y.	8	16
267	К. Дідух, Hicksville, N. Y.	2	4
268	О. Варилка, Philadelphia, Pa.	4	5
268	Т. Радияський, Philadelphia, Pa.	3	—
270	Е. Парницький, Jersey City, N. J.	1	10
270	М. Баран, Jersey City, N. J.	3	—
271	І. Чотик, Elmira, N. Y.	4	11
274	Т. Сенедак, Youngstown, O.	4	7
276	М. Гричик, Sewichley, Pa.	1	17
276	І. Білик, Sewichley, Pa.	6	—

Карты вступу: АРКА й ЕКО.

УВАГА! ПРОДАВЦІ!

FIRMA

N. PICKENS Import Co.
31 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. OR 5-6860-61

Одинока фірма, що має представництво
радіоапаратів

Blaupunkt

По ближчій інформації про нашу звітність на вищезгадану адресу.

ПРАЦЯ

Help Wanted—Female

ОПЕРАТОРКА

з досвідом. Праця при шитті
спідниць. Постійна праця. До-
бра платня. Досконалі умови
праці. Голостітись:

46 East Broadway (7th floor)
(near Chatham Square) N. Y. C.
Tel.: CA 6-1153

С ЗАРАЗ ДО ЗАВІЯТТЯ

ПРАЦІ ДЛЯ

EDIPHONE OPERATOR

для дуже добрих жіночих
працівниць в загальнодо-
мощному в с. м. р. унікальному
концерні. Платня залежно
від досвіду. Постійна праця
з добрим користями для
працюючого.

SEELEY 8-1660
THERMOID CO.
2018 S. Halsted St.
Chicago, Illinois

УКРАЇНСЬКА

Ювелірна Крамниця

"META"
201 East 14th Street
New York 3, N. Y.
Tel. OREGON 4-2590

ОГОЛОШУЄ ПІСЛЯСВЯТКОВИЙ РОЗПРОДАЖ

ТОВАРІВ.

• В "METE" ви знайдете великий вибір золотих і сталених
годинників таких відомих фірм, як Longines, Omega, Tissot,
Doxa, Cyma, Bulova, Benrus та ін.

• В "METE" ви можете придбати шлюбні обручки з 14 та
18 каратового золота, хрестини, ланцюжки, браслети, се-
речки, шпильки, медальки Матері Божої Неустачної По-
мочі, золоті монети, чоловічі та жіночі перстені з правди-
ними самодітками тощо.

• В "METE" ви з довірою набуваєте першокласні діаманти,
а також діамантові зарученні перстені з золота і платини.

• В "METE" ви вигідно купите столові прибори із срібла,
а також срібні пудрини, ланцюжки, цигарнички, шпиль-
ки для краваток.

• В "METE" ви дістанете на вигідні сплати українські ма-
шини до писання.

• В "METE" ви виберете собі найкращі марки фотокамери,
фільми та проекційні апарати і фільми до них.

• В "METE" ви придбаєте телевізори на обидва струми,
грамофони та німецькі короткохвильні радіоприймачі сві-
тової слави Grundig-Majestic випуску 1956 р.

Власне виробництво ювелірних виробів в українському
етилі. Власний импорт швейцарських годинників.

Письмова гарантія на всі виробі. Випуском поштою
замовлення. Вигідні сплати без нарахування відсотків.

Українська крамниця "META" відкрита щодня від
з суботою від 10 год. ранку до 10 год. вечора.

Клич "METE" — ШВИДКО — ДОБРОЯКІСНО — ДЕШЕВО!

KOWBASNIUK AGENCY

ПОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО

277 EAST 10th STREET, NEW YORK 9, N. Y.
(Bliss Avenue A) Tel.: ALgonquin 4-8779

ПІНОКАРТИ продаємо на всі кораблі.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на остриний
пошти.

АФІДЕВІТИ, прохання та інші потрібні документи на спро-
вадження рідних і знайомих до Америки.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ (асекурація) від вогню, нещасливих
випадків, нещастя. Забезпечуємо життя, меблі, вікна,
автомобілі, фургони, бізнесу тощо.

ПРОДАЄМО домів та всякого роду бізнесу.

ПЕКАО (перекладач пакувальні за границю).

ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (INCOME TAX)

Віра Ковбаснюк-Шумейко — Антін Шумейко

в суботу:

Відкрито від пон. до п'ятниці від 10:00 ранку до 4:00 попол.

від. 9:30 ранку до 8 веч. В неділю: від 10:30—2:00 поп.

Це оголошення не є ані залогом продажу, ані проханням чи
пропозицією купити будь-яку з поданих тут вартостей.
Оферту купити, може зробити тільки обійчик з офертою.

НОВЕ ОГОЛОШЕННЯ

21-го СІЧНЯ 1956

TEXAS AMERICAN OIL CORPORATION

600,000 УДІЛІВ
АКЦІЙНИЙ КАПІТАЛ

50¢ ЗА УДІЛ
(фактична вартість \$10)

KRAMER, WOODS & CO.

60 Park Pl. #906 MA 3-5297, MA 3-0529 Newark, N. J.

Просту вклати мені обійчик з офертою Texas American Oil
Corporation

Ім'я

Адреса

Місто

Ще про Український День в Йонкерсі

Перший раз в історії мі-
ста Йонкерс замай українсь-
кий прапор поруч американ-
ського, як і взагалі це ніко-
ли чужої національній пра-
пор не був піднесений на щог-
лу ратуша — говорив офі-
ційний представник міста при
вчистому передаванні декла-
рації Українського Дня в не-
ділю 22-го січня б. р. Прибу-
ло під ратушу біля 400 осіб,
в тому посадник міста п. Кри-
стен Крістенсен, менеджер мі-
ста, радні супервізори, пре-
са, діловий комітет з о. І. О-
гірком, п. В. Мандзіс, голо-
вою комітету та п. В. Чоліс,
заст. голови, представників
українсько-американських
організацій з прапорами та
оркестра пп. Альфріда-Кравця,
під звуки якої піднесено у-
країнський прапор. Промов-
ляли посадник міста, мена-
джер міста, адв. Пізнак, п.
Мандзіс і п. Чоліс.

В год. 4-й попов, в аудито-
рій парохіальної школи від-
булася святочна академія
при щирій допомозі залі.
На програму академії зго-
дилися: американський гимн
у виконанні церковного хорі-
ду д. п. Фатюка, темпа
сердечна промова о. пароха
В. Клопа, гаряча та зворуш-
лива промова адв. Пізнака,
слово посадника п. К. Кри-
стенсена, що обіцяв нам виш-
увати український прапор
в Йонкерсі аж до часу, коли
цей прапор майтимо у віль-
ному Києві, глибокозмітов-
на промова ред. В. Мурдо.
Вітали і представляли гос-
тей п. Мандзіс і п. Чоліс від
Ділового Комітету.

В мистецькій частині ака-
демії взяли участь: піаністка
п.на Христия Чвартацька, те-
нор п. С. Шпек, при акомп.
п. Приймий та Квартет Бан-
дуристів під дир. проф. Ле-
вандо. Появилася кілька
статей у місцевому "Herald
Statesman", з інформацією
про український наряд, де-
ржавність і день 22-го січня
1918 р.

Командант морської піхоти про малі інвазії

на гелікоптерах

Вашингтон. — Новий ко-
мандант Корпусу Морської
Піхоти генерал Рандольф Мек
Колл Пейт заявив, що, хоч
атомова зброя революціоні-
зувала способи ведення вій-
ни, однак і надалі дисциплі-
на та порох залишаються
головними засадами ведення
війни, і тому піхота гратиме в
наближчій війні велику ро-
лю. Генерал Пейт признав,
що в наступній війні не мож-

на буде переводити великих
інвазій, але морська піхота,
при допомозі гелікоптерів —
зможє обсаджувати важливі
пункти на узбережжях і їх
тримати навіть під ворожим
обстрілом. Морська піхота
зможє займати становища по-
за ворожим фронтом, важли-
ві комунікаційні пункти і т.
п., але для цього треба мати
такі гелікоптери, які за од-
ним разом можуть перевезти
цілу соту.

Ще про нову читанку „Промени“

У 230 ч. „Свободи“ з 30 ліс-
топада 1955 появилася рецен-
зія Л. Луценка на „Промени“, в
якій він визнає книгу за вар-
тисний набуток в ділянці украї-
нознавства.

Як член рецензійної комісії
при Шкільній Раді УКАКА до-
даю до неї ще такі зауваження,
які заступають впровад до чи-
тання, бо його там не було.

1) Досі згадували в класах на-
родної школи та на курсах ук-
раїнознавства в ЗДА й Канаді
читали п. з. „Слово Рідне“ в
укладі К. Кисілевського, у ви-
данні Учительської Громади в
Нью-Йорку з 1952, яку критика
оцінює надто. Минулого ро-
ку випускався II наклад, та за-
кінчується потреба перевидати II
у збільшеній формі. Від кількох
років був готовий рукопис В.
Радзівенчука п. з. „Промени“.

Тож Шкільна Рада доручила
К. Кисілевському взяти його за
основу нової читанки, побільше-
ни новими висловленнями й на-
вчальними статтями сучасних
українських педагогів. За зго-
дою автора К. Кисілевський ви-
конав план видання читанки на
основі редакційно-національ-
ного виконання та нових метод
навчання українознавства, за-
прошення до співпраці 11-ох
педагогів - українців.

2) Такий то початок „Проме-
нів“, які призначені для дій-
тових читання і вправ у
мовленні й писанні. Отже, не
мали вони мети бути хрестоматі-
єю з української літератури,
ані не можуть її заступити. Та-
ка хрестоматія щоби приго-
товилася об'ємом авторами й
видасть, що цього року

„Промени“ — це підручник для
читання, що не виключає
декількох особливостей дитячого
сприйняття казкового світу,
але не реагує на дійсність,
значить — не читанка для ді-
тей, у віці 12—14 років, які
вимагають окремої тематики з
прикладними діями та пізна-
вання. Література з в. п. т. т.
одним із засобів навчання,
а не цілю.

3) Кілька років довелось нам
працювати в тутешній школі
над українознавством. Ми на-
ли нагоду переосмислити, що на-
ші діти й юнаки не засвоюють
як діти стилістичних засобів
літературної мови, здебільшого
не можуть оповідають, не спосте-
рігають добре ідей твору, не
переймаються його ідеалами,
не вживають нових і гарних
слів та будують свої мовні ак-
ти на обмеженому й буденому
словнику. Щоб напирити цей
стан, К. Кисілевський опрацю-
вав методично цей новий під-

ручник, щоб спонукати учнів
до правильних мовних дій. По-
зичивши й питання — це не
тільки коментар, а методичний
хід навчання. Коло 730 питань
у книжці спонукають учня шу-
кати істини, ідей, найкращих
думок, стилістичних особли-
востей і активізувати їх у
відповідях на письмі та в
слові. До того спрямову-
ють учнів також і довідки
у 344 рядках, що служать
муть не тільки вчителю, але
передусім учневі. Пізнавання,
засвоєння та закріплення
нових думок і відомостей у
легкій формі, висловлювання їх
на вправах — це мета підруч-
ника.

Коли з такою настановою під-
ходили до підручника, ясним
стає кожному, що не градо-
рост в добір статтей кількості
авторів, право на їх першості
чи біографію, але спонук до
мислєвої активізації.

В „Промених“ масою і всім
мистецьким заставкам Л. Гуз-
довського, цілю яких зводять
учня в новий цикл, характе-
ризують його основні особли-
вості та зберігають стародав-
ню традицію рукопису і дру-
ків. Віримо, що мистецький світ
дасть нам зразкові альбоми з
окремими кольоровими обра-
зами для навчання в школі ук-
раїнознавства, бо шкільна читан-
ка не може цього легко зро-
бити.

„Промени“ мають мету пере-
нести тутешнього учня кожно-
часно на рідні нам ішви, на
рідні села, міста, гори, ріки, ін-
дустриї басейні. Чорне та О-
лізське море. Сойно на друго-
му місці, після пізнання та за-
своєння відомостей про Укра-
їну, якої деякі учні й не бачили
ще в своєму житті, роблять по-
ни порівняння з особливостями
нового життя в тутешніх умо-
вах. Адже до читанки з ук-
раїнознавства! Тому не дивно,
що в ній тільки 10 відсотків сторі-
нок (25) відносяться до нового
оточення в Америці.

Степан Стеніс,

учитель українознавства.

Виправлення помилок

В огляді Вол. Дорошенка
„Нові видання НТШ“ у ч. II
„Свободи“ трапилися оці дру-
карські помилки, які виправля-
ємо: шп. 3, рядок 1 знизу: зам.
ініціалами — треба: ініціалами;
шп. 5, рядок 7 знизу: зам. Ст.
Винищенко — треба Ст. Ва-
сильченко; шп. 6, рядок 13 зго-
ри зам. поширених — треба
поширених.

Спор

УСПІХ СПОРТОВЦІВ

УКРАЇНИ

У Ленінграді закінчили-
ся всесоюзні особово-командні
змагання на першість ССРСР
з гімнастики. В них взяли
участь понад 300 кращих гім-
настиків Советського Союзу.
Загальнокомандну першість
здобули спортсменки товариства
„Буревісник“. Серед чолові-
ків звання абсолютного чем-
піона країни здобув абсолют-
ний чемпіон світу і олімпій-
ських ігор заслужений май-
стер спорту Віктор Чукарин
(Львів), на другому місці —
теперішній абсолютний чем-
піон ССРСР киянин Борис
Шахлін; серед жінок перше
місце і звання абсолютної
чемпіонки ССРСР завоювала
Софія Муратова (Москва), на
другому місці — киянка Ла-
рина Латініна.

ЗМАГАННЯ ЛЕЩЕТАРІВ

УКРАЇНИ

8-го січня в Голосівському
лісі під Києвом почалися
змагання семи міст України:
Києва, Дніпропетровська,
Львова, Харкова, Ужгороду,
Сум і Чернігова. Тут же від-
бувалися змагання юних леще-
тарів столиці України і
Харкова. У перший день про-
водилися змагання з швид-
кісного спуску на дистанції
10 кілометрів для чоловіків
і 5 кілометрів для жінок. В
цьому виді змагання успіху
добився викладач київського
інституту фізкультури Соко-
лов. П'ятикілометрові пере-
годи для жінок виграла львів-
ська спортсменка Ковалевська.
Харків'янин Мосталишкін
прийшов першим до фінішу
на дистанції 10 кілометрів.

ВСЯЧИНА

ЩЕПІТЬ РОСЛИНИ ПРОТИ

ШКІДЛИВИХ КОМАХ

Деді А. Томас із Колумбусу,
Місс., опатентував свій винахід,
як щепити рослини, щоб їх за-
безпечити проти шкідливих ко-
мах. Це щеплення відбувається
тим способом, що насіння рос-
лини мочиться в ним вищайдені
пасті так до того, поки не почи-
нає кінтитись. Висловлення куші,
які виростають з того насіння,
відпорні проти всяких комх.

ВИСОКІ ЛЕТУНИ КАНАДИ

Летунин Королівської Кана-
дської Повітряної Сил (РС-
АФ) тепер мріють практич-
но в кожній напіві. Рішення
пронести візку докладних по-
мірів летунського персоналу в
Канаді прийнято після цього,
як виявилось, що канадські
летуни з пересічно на 1.12 ціля
вищі, як члени американської
летунства.

З огляду на те, що канадські
військові летуни живають
різноманітними американськими
літатками, збудованими на міру аме-
риканських летунів, то надмі-
рно високий ріст або надмір-
на ширина плечей чи бедер
можє дещо незможливити кана-
дському летуну „влетіти“
користуватися успішно
американським летунським у-
статкуванням.
(„Канадійська Сцена“)

ФАЛЬШИВІ ПОГЛЯДИ

ПРО ГАДЮК

Крайове Географічне Тowa-
риство стверджує деякі фаль-
шиві думки про гадюку. Багато
людей гадає, що гадюки — це
слизькі створіння, а в дійсно-
сті вони сухі і холодні. Жадна
гадюка не видихає отрути, як
в дехто вірить. Гадюка не
затроє свої зуби при до-
помозі язика, бо отрута міститься
в зубах гадюки. Також не-
має отрути в хвості гадюки, як
про це дехто думає.

НОВИЙ РЕНТГЕН ДЛЯ

ВІЗІТКУ ДЕНТИСТІВ

Уряд в Вашингтоні повідом-
ляє, що винайдено новий рен-
тген для дентистів, при допо-
мозі якого можна буде зробити
знімок всіх зубів (або цілої ус-
ної лунки) зупинив до 40 секунд.
Ця нова машина дуже корисна
в війську, де в короткому часі
треба зробити знімки всіх во-
яків, які вступають на військову
службу, або коли вони залиша-
ють війську.

В першу річницю смерті блаженної пам'яті

ІОСИФА СМІШНЕВИЧА

б. директора пошти і телеграфів
відправиться
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
з ПАНАХІДОЮ.

в Українській Католицькій Церкві в Ньюарку
при Мортон вулиці
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-го ЛЮТОГО 1956 Р.
о 12-й годіні

на яке запрошусь Родина.

Дружина ЄВГЕНІЯ
сина БОГДАНА, дочка ІВАННА
брат СТАНИСЛАВА
Іоан. СМІШНЕВИЧА з Рідного
д-р МІКОЛА ЧИРОВСЬКИЙ, зять
ЛЕВКО І ЮРКО, внуки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Т-во „Мир“, Відд. 324 повідомляє,
що загальні річні збори відбу-
лися дня 14-го січня і переви-
брано старий уряд: А. Горюхін-
ський, предс.; П. Кухарський,
заст.; І. Струк, секр.; Н. Си-
дорко, заст.; Н. Вурак, кас.; О.
Філіпп, заст.; контр. комісія:
В. Луцишин і І. Венгрішак.
Загальні річні збори ухвалили,
що кожні місячні збори членів
Т-ва „Мир“ будуть відбувати-
ся, що другий тиждень в ме-
сяці, о год. 7-й веч., в залі
Укр. Горожан при 23 і Брані
вул. Слідуючі місячні збори
відбудуться дня 11-го лютого,
о год. 7-й веч. Просимо чле-
нів прийти і вирішити свої
вклади.

АКРОН, О.

Дня 22-го січня відбулися річні збори Б-ва
Сош. св. Духа Відд. 295. На
загальних зборах вибрано на бі-
жучий рік таку управу: О. Зен-
ко, предс.; Н. Іванюк, заст.;
В. Пуля, секр.; С. Мотрович,
кас.; М. Когут, заст.; П. Яцен-
ко, П. Кулик і М. Петруха
контрольори; Н. Баранецький,
І. Голубка і К. Зетко надзира-
тель хорів; М. Хорощак, двер-
ник.

БАЛТИМОР, МД.

Т-во ім.
І. Франка Відд. 337 повідомляє
і просить своє членство прибу-
ти в неділю, 29-го січня зара-
зом з співанієм Сл. Божий на цер-
ковну залю де відбуються
звичайні загальні збори. На по-
рядку дня вибір нової управи
та біжучі справи. Проситесь
членство прибути і принести
різноманітні вклади. Це ба-
жас вступити в члени УНС про-
симо прибути на наш збори, ми
ваше бажання полагатимемо.
Т. Чорний, предс.; А. Чорний,
секр.

Б. РОМАНЕНЧУК

„Українська мова“

Дня 2-го року навч. укр.
моя 85¢

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

КУПИТЕ НОВУ

КНИЖКУ

для навчання української
граматики й правопису в
нижчих класах народної
школи.

В. РОМАНЕНЧУК

„Українська мова“

Дня 2-го року навч. укр.
моя 85¢

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

HANUSEY MUSIC CO.

244 WEST GIRARD AVE., PHILA. 23, PA

НАЙВІЛЬШИЙ ВИБІР ПЛАТІВОК

В АМЕРИЦІ

Найкращі патефони — найліпших марок.

Відкрито щоденно від 9:30 ранку до 9-ї вечора.

НОВИЙ ЦІННИК

з реєстраційно знижкою
під на гарантовані

ПАЧКИ

ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ
дає Вам можливість най-
ташним способом відклати
ПАЧКИ Вашим Рідним.
Вимагайте нашого нового

ЦІННИКА

Найбільша фірма на
американському континенті

ІВАН КАМНСЬКОГО

JANIQUE TRADING CO.

Централь:

835 QUEEN ST. W.